

Ἰωαννικοί Διαλόγοι

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΝΟΣ ΕΡΜΗΤΟΥ

ἄπορρητικόν
περιοδικόν

18 - 19

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Γράμματα ἐνὸς Ἐρημίτου.	Σελ. 1
Ἐξαρχία τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου εἰς Ἅγιον Ὄρος.	» 3
Ἀθωνικοὶ Διάλογοι.	» 10
Ἀνοιξίς στὸ Περιδῶλι τῆς Παναγίας.	» 14
Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Φιλοθέου.	» 17
Πρὸς τὴν ἐν Μοναζούσαις Σεμνοτάτην Εὐνήν...	» 24
Τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Ἐρημίτου.	» 27
Τὸ σχίσμα τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας.	» 28
Τέχνη Παρθενίας.	» 31

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΕΡΗΜΙΤΟΥ

«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε·
Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε.»

Προσφιλέστατα ἐν Κυρίῳ τέκνα!

Σᾶς ἔγραφα εἰς τὴν προηγουμένην ἐπιστολὴν ὅτι, «κατ' οὐσίαν προ-
βλήματα δὲν ὑπάρχουν. Ὑπάρχουν, ὅταν ἡμεῖς δὲν "ὑπάρχωμεν". Παύουν
δὲ νὰ ὑπάρχουν, ὅταν ἡμεῖς "ὑπάρχωμεν». Καὶ κατέληγον εἰς τὴν σύστα-
σιν, ὅτι πρέπει νὰ ἐνούμεθα μὲ τὸν οὐράνιον Πατέρα διὰ τῆς προσευχῆς. Διότι
ὅσον ζῶμεν εἰς ὑψηλὰ πνευματικὰ ἐπίπεδα, ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς βασι-
λείας τοῦ Θεοῦ, ἐν νοεῶν αἰσθήσει, τόσον λυπούμεθα ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς ἁ-
μαρτίας καὶ τῆς ἀνάγκης. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἐπαναλάβω τὸν λόγον τοῦ
Μ. Βασιλείου: «Ἀληθὴς φιλοσοφία εἶναι ἡ μελέτη τοῦ θανάτου». Δηλαδή
ἢ κατ' ἐπιθυμίαν κίνησις μας πρὸς ἐξόδον ἐκ τοῦ κόσμου τούτου καὶ εἴσοδον
εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Μὴ ἀναμένετε τίποτε ἀπὸ τὸν κόσμον τούτον, εἰμὴ σύγχυσιν, παραπλά-
νησιν, σκότος. Ἐξὼ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ὑπάρχει σωτηρία. Καὶ σεῖς εἴ-
σθε ἐνσωματωμένοι εἰς τὸ θεανδρικὸν Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν Ἐκκλη-
σίαν Του. Ἀλλὰ δὲν φθάνει νὰ εἴσθε καὶ νὰ τὸ γνωρίζετε. Χρειάζεται νὰ κατα-
στήσετε τὸ δυνάμει τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἐνώσεως ἐνεργεία, διὰ τῶν ἐν-
τολῶν, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἀγάπης, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι.

Ὡς πρὸς τὴν πορείαν τοῦ Ἔθους, πού σᾶς ἀνησυχεῖ, καὶ ζητεῖτε τὴν
γνώμην μου, τί νὰ σᾶς εἴπω; Καὶ ἐγὼ ἀνησυχῶ σφοδρῶς. Νομίζω ὅτι ὁ
λαὸς μας, πού εἶναι βαπτισμένος Ὀρθοδόξως, ἔχει χάσει τὸ κέντρον, ἔχασε
τὸν προσανατολισμὸν του. Δὲν ὀμιλῶ διὰ τὴν ὑψηλὴν συνειδησιν καὶ αἰσθη-
σιν ὡς μέλους τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ ἴσως εἶναι πολὺ. Τούλαχι-
στον νὰ διέσωζε μέσα του τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν παράδοσιν τοῦ Ἔθους,
ὡς περιοχῆς ὅπου καλλιεργεῖται ἡ ψυχὴ πρὸς ἀποδοχὴν Ὀρθοδόξων μορφῶν
ζωῆς. Ὅλα βοοῦν, ὅτι ὁ λαὸς μας εἰς τὴν μεγάλην ἔκτασιν ἔχει ὑποστῆ
ἀλλοίωσιν ὑπὸ τοῦ ἀθέου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ αὐτὸ, διότι ἀπεμα-
κρύνθη ἀπὸ τὰς πηγὰς του. Τί νὰ εἴπωμεν; Ἄνθρωποι κτισμένοι πρὸς θεαν-
θρώπησιν ἀγνωστὴν τὴν ἀγγελικὴν φύσιν των. Σεῖς προσέχετε τὴν θειότητά

ἀποτελοῦν τὰ πεφιλημένα καὶ προσφιλή τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, τέκνα ἀγαπωμένων τούτων με ἀγάπην τελείαν, εὐλικρινῆ καὶ ἀνιδιοτελεῆ. Ἀγαπῶνται καὶ συμπαθοῦνται, οἱ ταπεινοὶ τῆς Ἐρήμου φιλόσοφοι ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὄχι μόνον διότι ἀποτελεῖ ὁ Ἅγιος οὗτος Τόπος τὸ δεῦτερον Θαῦμα, ὅπου ὁ ἄνθρωπος μεταρσιούται καὶ θεοῦται, ἔνθα διαχεῖται καὶ ἐκφράζεται παντοῦ ὁ πόνος τῆς τελειότητος, καὶ ἡ διψα τοῦ ἀπολύτου, ὅπου ἐθίζεται ἡ ψυχὴ εἰς τὴν ἀόρατον φηλάφησιν, τὴν πνευματικὴν ἐμπειρίαν, τὴν ἐποπτεῖαν, τὴν ἐνόρασιν τοῦ Θεοῦ, ἔνθα ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν πνευματικῶν καθαρῶν καὶ τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὸν ἔσω ἄνθρωπον ἡ ἔλλαμψις τῆς διανοίας, ὁ ἄνωθεν φωτισμός, ἡ ἐνατένισις καὶ συνάντησις τοῦ «πρόσωπον πρὸς πρόσωπον», ἀλλὰ ἀγαπάται ὁ Ἀγιώνυμος οὗτος Τόπος καὶ συμπαθοῦνται οἱ ἐν αὐτῷ ἐναμίλλως ἀγωνιζόμενοι καὶ κατανυγόμενοι, διότι συνιστοῦν τοὺς ἀγρύπνους φύλακας καὶ εὐθαρσεῖς ὑπερμάχους τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου φρονήματος. Πρῶτοι εἰς τὰς ἐπάλλξεις τῶν ἀγῶνων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ ὑψηλοὺς δραματισμοὺς τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ ἀρετῆς.

Εἰς τὴν γραμμὴν καὶ τὴν πορείαν ἔχουν καὶ θὰ ἔχουν πάντοτε οἱ Ὅσιοι καὶ εὐλαβεῖς πατέρες τοῦ Ἀγιωνύμου τούτου Τόπου προστάτην πρόθυμον καὶ παραστάτην διαρκῆ τὸ Πάνσεπτον καὶ μαρτυρικὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Σεπτὸν Προκαθήμενον Αὐτῆς, τοῦ ὁποίου τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας μεταφέρομεν εἰς ὅλους ὑμᾶς καὶ γὰ διαβεβαιώσωμεν πάντας ὑμᾶς, ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὄχι μόνον ἔχεται στερρῶς καὶ ἀμετακινήτως τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, φύλαξ ἄγρυπνος καὶ φρουρὸς ἀνύστακτος τῶν παραδιδομένων καὶ κατεχομένων, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον ἀγωνίζεται ἐν ἡμέραις χαλεπαῖς καὶ καιροῖς δυσχερεῖσι ὑπὲρ αὐξήσεως, διαδόσεως, προκοπῆς, καὶ ἐπικρατήσεως τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἡθους τῶν Ἀγίων ἡμῶν Πατέρων, τῆς πατροπαράδου διδασκαλίας τῆς Ἁγίας ἡμῶν πίστεως, καὶ τῶν εὐσεβῶν παραδόσεων.

Καὶ ἐὰν καιρικαὶ συνθήκαι καὶ δύσκολοι περιστάσεις δὲν ἐπέτρεπον τὴν τακτικὴν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν Ἀγιώνυμον Τόπον παρουσίαν καὶ τὴν διαρκῆ ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρὸς τὸν Τόπον ἐδῶ καὶ τὰ προδλήματα αὐτοῦ, σήμερον θέλομεν γὰ διαβεβαιώσωμεν ὑμᾶς ὑπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ὡς Πατριαρχικῆ Ἐξουχία, ὅτι ἀμέριστον καὶ συνεχῆς θὰ ἐκδηλοῦται τὸν-τεῦθεν ἡ στοργὴ καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου».

Καὶ τελευτῶν ὁ ἅγιος Σταυρουπόλειος παρετήρησεν:

«Ἐὰν κατὰ καιροὺς ἐλέχθησαν ὠρισμένοι φράσεις καὶ διευτυπώθησαν λόγοι τινές, παρέχοντες ἐνίοτε εὐλόγους ἀφορμὰς σκανδαλισμοῦ, παρερμηνείας καὶ παρεξηγήσεων, τοῦτο δέον ὅπως ἐκλαμβάνηται οὐχὶ ὡς ἐκφράζον καὶ ἐκπροσωποῦν τὴν καθολικὴν καὶ ὑπεύθυνον τῆς Ἐκκλησίας συνείδησιν καὶ γραμμὴν, ἀλλὰ ἀνευθύνους προσωπικὰς σκέψεις...».

Μετὰ τὴν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου τελετὴν ἡ Σεβ. Πατριαρχ-

χική Ἐξαρχία, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ κ. Διοικητοῦ, τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Κοινότητος καὶ λοιπῶν ἐπισήμων ἀνήλθεν ἐν τῷ Ἱεροκοινοτικῷ μεγάρῳ καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Συνεδριῶν, ἔνθα δεξιοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πρωτεπστάτου Γερ. Μητροφάνους.

Εὐθὺς ἀμέσως, ἀνισταμένων ἀπάντων, ἀναγινώσκεται τὸ σχετικὸν μὲ τὴν ἔλευσιν τῆς Ἐξαρχίας Πατριαρχικὸν Γράμμα, διὰ τοῦ ὁποίου καθορίζονται οἱ στόχοι τῆς συνεργασίας αὐτῆς μετὰ τῆς Ἱ. Κοινότητος.

Σημειωτέον ὅτι, συμφώνως τῷ Καταστατικῷ Χάρτῃ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, «ἐξ ἐπόψεως πνευματικῆς διατελεῖ τὸ Ἅγιον Ὄρος ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου», ὅπερ συνεργάζεται μετὰ τῆς Ἱ. Κοινότητος, διὰ τῶν ἐκάστοτε ἀποστελλομένων Ἐξαρχιῶν.

Αἱ ἐργασίαι ἔλαβον χώραν ἐν Καρυαῖς, συγκληθείσης Ἐκτάκτου Ἱ. Διπλῆς Συνάξεως, ἣτις συγκροτεῖται ἐκ δύο ἀντιπροσώπων ἐκάστης Ἱ. Μονῆς καὶ ἀποτελεῖ ἐνισχυμένην Ἱ. Κοινότητα. Διήρκεσαν δέ, δι' ἄλληπαλλήλων συνεδριῶν, ἐν σχεδὸν δεκαήμερον.

Βασικὰ θέματα ὑπῆρξαν δύο: 1) «Θεώρησις τῆς ὅλης καταστάσεως τοῦ Ἁγιωνύμου Τόπου» καὶ 2) «Νομοκανονικὴ Θεώρησις τῶν ὑφισταμένων προβλημάτων καὶ δημιουργηθειῶν καταστάσεων».

Διὰ τὴν ἐξέτασιν καὶ ἔρευναν ἀμφοτέρων τῶν θεμάτων, ἐσχηματίσθησαν Ἐπιτροπαὶ ἐξ ἡγουμένων καὶ Μοναχῶν, αἵτινες ὑπέβαλον τὰς εἰσηγήσεις των εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῶν Συνάξεων, προεδρευομένων ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας.

Παραθέτομεν τὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος Εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἣτις ὁμοφώνως ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἐκτάκτου Ἱ. Διπλῆς Συνάξεως, ἐπιφυλασσόμενοι ὅπως καταχωρίσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον τὴν ἑτέραν, λόγῳ τῆς ἐκτάσεως τῆς πρώτης, ἀποδιδούσης τὸ θεολογικὸν καὶ ἀσκητικὸν περιεχόμενον τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ καὶ ἐκφραζούσης τὴν ἀνάγκην ἐναρμονίσεως τοῦ βίου μὲ τὴν Πατερικὴν διδασκαλίαν.

Ὁ χαρακτήρ τῆς Ὁρθοδόξου μοναχικῆς πνευματικότητος

«Ὁ λειτουργικὸς καὶ θεολογικὸς χαρακτήρ τῆς ὀρθοδόξου μοναχικῆς πνευματικότητος καθιστᾷ αὐτὴν ἀπαραίτητον καὶ καθολικῶς σωτηρίαν διὰ πάντα πιστόν.

Οἱ μεγάλοι ἀσκητικοὶ διδάσκαλοι καὶ πνευματικοὶ πατέρες τῆς μοναχικῆς παραδόσεώς μας, δὲν εἶναι μόνον καθοδηγοὶ τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ ἀληθινὰ φῶτα καὶ ἀφορμαὶ παρακλήσεως διὰ πάντα ζητοῦντα τὴν σωτηρίαν του πιστόν.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι σήμερον τὸ παρουσιαζόμενον ἐνδιαφέρον, καὶ ἰδίως τῶν νέων, πρὸς τοὺς ἀσκητικοὺς πατέρας καὶ συγγραφεῖς ὡς πρὸς αὐθεντικὰς παρουσάζοντες ὠλοκληρωμένων ἐν τῷ Πνεύματι καὶ ἀναγεννημένων προσώπων.

Ἡ ἑλξις καὶ ἡ πνευματικὴ γοητεία τὴν ὁποίαν ἐξασκοῦν σήμερον οἱ νηπτικοὶ πατέρες, ὑφείλεται εἰς τὴν γνησιότητα καὶ θεανθρωπίνην χάριν ἣ ὁποία τοὺς κοσμεῖ. Εἰς τὴν συνέπειαν, ἣ ὁποία διαφαίνεται εἰς τὰς συγγραφάς των, μεταξὺ τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεών των, εἰς τὴν κατάποσιν τοῦ θνητοῦ ὑπὸ τῆς ζωῆς, ἣ ὁποία ἐπραγματοποιήθη εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ζωῆς των καὶ τοὺς ἡλλοίωσε ψυχῇ τε καὶ σώματι.

Ἐντὸς μιᾶς τοιαύτης ἀτμοσφαιράς καὶ γενικωτέρας πρὸς τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν τροφῆς, τὸ "Ἁγιον" Ὄρος, ὡς τόπος ἡγιασμένος καὶ κόσμος μεταμορφωμένος, ἔλκει τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἀμετρον ἀγάπην τοῦ σημερινοῦ διψῶντος ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ζητεῖ καὶ περιμένει νὰ εὕρῃ ἐδῶ κατὰ τὸ ἀληθές καὶ «ἀπηρτισμένον» (ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος) δηλ. κατὰ τὸ ἀπτόν καὶ ἡγιασμένον.

Πράγματι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Τόπον εὐρίσκονται ἐνεκτίμητα καὶ ἀνυπολόγιστα κοιτάσματα πνευματικῶν ἐμπειριῶν καὶ δυνατοτήτων. Ἐκτὸς τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου, τὸ "Ἁγιον" Ὄρος εἶναι ἡ ἱερὰ Κίθωτός ὅπου ἐπέζησεν ἄνευ διακοπῆς ἡ μία, ἀμιγῆς καὶ ἀληθῶς ὀρθόδοξος πνευματικότης. Ἐνταῦθα καὶ σήμερον ὑπάρχει τόση, ὅση ἴσως εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ πουθενὰ ἄλλοῦ. Παρ' ὅλον τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν μίαν πνευματικὴν ἀρτηριοσκλήρωσιν, ἣ ὁποία παρατηρεῖται ἐνίοτε εἰς ἡμᾶς. Μία τυπικότητα ἣ ὁποία καταπνίγει τὴν ζωὴν ἣ καὶ ἄλλας ὀφθαλμοφανέστερας παρεκκλίσεις ἀπὸ τῆς ὀρθῆς μοναχικῆς παραδόσεώς μας. Πάντα ταῦτα ὁμῶς ἀποτελοῦν εὐτυχῶς ἀλλοιώσεις τῆς ἐπιφανείας, προσκαίρους παρεκτροπᾶς, ὀφειλομένας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν καὶ τὸ μῖσος τοῦ ἀντιδίκου ἡμῶν διαδόλου. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἶναι δυνατὸν διὰ τῆς θείας Χάριτος νὰ θεραπευθοῦν ριζικῶς πάντα ταῦτα.

Ὁ πλέον θετικὸς τρόπος καὶ ἡ ἀποτελεσματικωτέρα μέθοδος τῆς ἐπιζητουμένης καθάρσεώς μας, ἔγκειται εἰς τὸ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἀγιορειτικὴ πνευματικότης αὐτῆ πού εἶναι καὶ ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει. Πρέπει νὰ ἀναζωπυρήσωμεν μετὰ προσοχῆς τὴν ὑπάρχουσαν ἐνταῦθα φλόγα τῆς ἀσπίλου παραδοσιακῆς ζωῆς, ἣ ὁποία καίει εἰς τὰς Μονὰς καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ σκηνώματα τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Δὲν ἔχει ἀνάγκη ἡ ὀρθόδοξος πνευματικότης ἀπὸ καμμίαν ἐξώθεν συμπλήρωσιν ἢ βοήθειαν, διότι εἰς τὴν φύσιν τῆς εἶναι καθολικῆ. Διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος οἱ Πατέρες ἡμῶν καθαρθέντες καὶ φωτισθέντες, ἐγνώρισαν τὰ βάθη τῆς καρδίας καὶ τὰς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἔγιναν δι' ἡμᾶς οἱ ἔμπειροι ἰατροί. Ἀνήχησαν εἰς τὰ ὕψη τῆς ἀδιδάκτου γνώσεως καὶ ἐγεύθησαν ἀπὸ τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς τὰ «ὄσα ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλήσαι». Διαβάντες τοὺς ὅρους τῆς φύσεως καὶ ἰδόντες διὰ τῶν αἰσθητῶν ὀφθαλμῶν τὰ καὶ ἀγγέλους ἀόρατα μυστήρια εὐρέθησαν ὑπὲρ θάνατον. Καὶ σήμερον, δι' ὅλους ἡμᾶς, εἶναι πνευματικῶς καὶ ἀψευδῶς παρόντες — περισσότερον ἀπὸ ὅτι εἴμεθα πολλοὶ σύγχρονοι καὶ πνευματικῶς ἀνύπαρκτοι — ὅπως ἦσαν οὐρανοπολιταὶ ἐνῶ ἔφερον ἔτι τὸ θνητὸν των σαρκίον.

Κόσμος Μεταμορφώσεως πάσης τῆς κτίσεως

Οὕτως ὁ χῶρος τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος ὀρίζεται ὡς χῶρος καταργήσεως τῶν φραγμῶν τῆς φθορᾶς, κόσμος Μεταμορφώσεως πάσης τῆς κτίσεως, δεσποτεία καὶ πλήμμυρα τοῦ ἀναστασίμου φωτός, εἰς τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν καὶ τὰ καταχθόνια.

Βαπτίζομενοι ἐντὸς τοῦ πνεύματος τῆς ἁγιορειτικῆς ταύτης παραδόσεως, αἰσθανόμεθα ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τὸν χῶρον καὶ τὸ κράτος τῆς θείας κατανώξεως, τῆς ἀναδύσεως τῆς χαρᾶς ἐκ τοῦ πένθους καὶ τῆς ζωῆς ἐκ τοῦ τάφου.

Ἐντὸς μιᾶς τοιαύτης πεποιθήσεως, ἡ ὁποία γαληνῶς βαθύτατα καὶ καθολικῶς τὸν ἄνθρωπον, αὐτομάτως σιγᾶ πᾶσα σάρξ ὁρροτεία. Δὲν ἀντέχουν ἐνταῦθα ἄνθρωποι ἐπεμβάσεις καὶ αὐτοσχεδιασμοί. Δὲν χρειάζονται πρόσωπα μὲ δυνατότητας ἀνθρωπίνων καινοτομιῶν, ἀλλὰ ἀπελεύθεροι πνευματικῶς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφήνουν δι' ἔλων τῶν ἐνεργειῶν τῶν τοῦ Πνεύματος τὸ "Ἅγιον — τὸ ἁγιάσαν τοὺς πατέρας ἡμῶν—, νὰ κυβερνᾷ, νὰ ρυθμίζῃ καὶ νὰ συγκροτῇ καὶ σήμερον τὰ πάντα. Οὕτω πως ἡ πόλωση συντηρητικῆ καὶ προοδευτικῆ δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν χῶρον τοῦτον τῆς γαληνιαιᾶς ἐλευθερίας, ὅπου τὰ πάντα γεννῶνται καὶ ρυθμίζονται ἀπὸ τὸ «μῆτε ἀρξάμενον μῆτε παυσόμενον» Πνεῦμα.

Ἡ παραδοσιακὴ ζωὴ καὶ αἱ ποικίλαι μορφαὶ τῆς (Μοναί, Σκήται, Κελλία, Καλύδοι, Ἑσχαστήρια), ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, εἶναι τόσον πλουσία καὶ θεοκίνητος, ὥστε ἐνισχύοντες αὐτὴν εἰς ὅλας τῆς τὰς ἐκφάνσεις ἐμπράκτως, βοηθοῦμεν πολλοὺς εἰς τὴν λύσιν τῶν παντοίων καὶ ποικίλων προβλημάτων τῆς σήμερον.

Ἡ παράδοσις ἐνταῦθα φανεροῦται ὅχι ὡς τυφλὴ μίμησις παρελθόντων σχημάτων, ἀλλ' ὡς παρακατάθεσις τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀπάσης εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ "Ἅγιον, τὸ Ὅποιον «ὅπου θέλει πνεῖ» καὶ ἀκαταπαύστως τὰ ἐρχόμενα ἀναγγέλλει ἡμῖν.

Τὸ παραδοσιακὸν καὶ πανάρχαιον εἶναι καινὸν καὶ ἀγέραστον. Καὶ τὸ νέον καὶ ἀρχαῖον ἐγενετριζόμενον εἰς τὴν καλλιέλαιον, κοινώνει τῆς πύοτητος τῆς ρίζης.

Ἡ Θεία Λειτουργία κέντρον ζωῆς

Θὰ πρέπει νὰ ἀγωνισθῶμεν, ὥστε νὰ λειτουργήσουν αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ δι' οὗς λόγους τὰς ἔκτισαν οἱ ἀοίδιμοι κτίτορές των καὶ διὰ τῶν τρόπων τοὺς ὁποίους σαφῶς ὤρισαν διὰ τῶν κτιτορικῶν των διαθηκῶν. Νὰ τεθῇ εἰς αὐτὰς τὸ πρωτεῖον ἐκεῖ ὅπου ἀνήκει, δηλ. εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Νὰ εἶναι κέντρον τῆς ζωῆς τῶν μοναχῶν ἡ Θεία Λειτουργία, ὅπως ἀρχιτεκτονικῶς εἶναι τοποθετημένον τὸ κτίριον τοῦ ναοῦ εἰς τὸ κέντρον τῆς Μονῆς. Νὰ μὴ καταπνίγη ἡ μέριμνα τῶν διακονημάτων καὶ τῶν ποικίλων εὐθυνῶν τὴν προσευχὴν καὶ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ ἀπλοῦται ἡ χάρις τῆς Θεῖας Λειτουργίας καὶ νὰ ἐμποδίξῃ μεταστοιχειοῦσα, ὁλόκληρον τὴν ζωὴν. Νὰ λειτουργῆται καὶ νὰ καθαγιαζέται ὁλόκληρος ὁ μοναχὸς ἀπὸ τὸν ὁλοκλήρως προσφερόμενον εἰς αὐτὸν Κύριον. Καὶ ὁ κάθε σωματικὸς

καὶ πνευματικὸς κόπος νὰ γίνεται γνωστῶς καὶ ὀργανικῶς μία προσευχὴ νοερὰ καὶ ἔνσαρκος.

Μετὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς τραπέζης νὰ λειτουργῇ κανονικῶς καὶ ἡ βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς. Ἀνάκαθεν ἡ τροφοδοσία ἐκ τῶν πνευματικῶν ἐμπειριῶν τῶν Νηπτικῶν ἡμῶν Πατέρων ἀπετέλει πηγὴν ζωῆς καὶ κλίμακα θείων ἀναβάσεων.

Μία Μονὴ ἡ ὁποία λειτουργεῖ κανονικῶς, ὅπως ὀρίζει ἡ ὀρθόδοξος παράδοσις, ἀποτελεῖ ἀληθῆ θεολογικὴν σχολήν, εἰς τὴν ὁποίαν διδασκεται καὶ βιοῦται ἱερουρικῶς ἡ πραγματικὴ θεολογία, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ φυσιολογικῶς εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀπλανοῦς θεωρίας, εἰς τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων καὶ εἰς τὴν αἴσθησιν τοῦ διατι ἡ ὀρθόδοξος πίστις εἶναι προϋπόθεσις ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ πληρώματος τῆς ζωῆς.

Ἐντὸς ἐνὸς κοινοβίου μοναὶ πολλαὶ εἰσι: Δηλαδή πολλοὶ ἀδελφοὶ διαφόρων πνευματικῶν καταστάσεων καὶ κλίσεων εἶναι δυνατὸν νὰ οἰκονομηθῶν. Ὑπάρχει χῶρος διὰ τοὺς ἔχοντας κλίσιν πρὸς τὰς πρακτικὰς ἀρετὰς, τοὺς σωματικοὺς κόπους καὶ τὰς ἐργασίας ὅπως καὶ διὰ τοὺς δυναμένους καὶ ἀφιεμένους νὰ ἀπασχοληθῶν εἰς διανοητικωτέρας ἐργασίας (χειρῶνακτες τοῦ πνεύματος) καὶ ἐπὶ πλέον διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας μίαν ζωὴν περισσοτέρας ἡσυχίας, σιωπῆς καὶ καρδιακῆς ἐργασίας.

Καὶ ἐνῶ αἱ πνευματικαὶ διαστάσεις μιᾶς καλῶς λειτουργούσης Μονῆς καλύπτουν τὰς ἀνάγκας ὄλων τῶν μοναχικῶν κλίσεων, ταυτοχρόνως ὄλοι οἱ ἔξαρτηματικοὶ ἀδελφοὶ εὐρισκόμενοι εἰς ὑπακοὴν γέροντος, ἢ εἰς τὴν νόμιμον δουλείαν τῆς ἐν Θεῷ ἐλευθερίας, εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ ἐνὸς εὐρυτέρου κοινοβίου τοῦ περιβολίου τῆς Παναγίας, ὅπου αὕτη ἡ ἰδίᾳ Θεομήτωρ εἶναι Ἔφορος καὶ Προστάτις.

* * *

Ἀνάγκη ἀνόδου τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου

Μόνον ἡ ἀληθὴς γνῶσις καὶ ἡ αὐξήσις τῆς πνευματικότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους καταξιοῖ τὴν ὑπαρξιν καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἐπιθίωσιν του. Ἐξέλιπεν ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὅποιον πλῆθος ὑποψηφίων μοναχῶν, πολλακίς παρακινουμένων ἐξ ἐνδείας βιοτικῆς, κατέκλυζε τὸ Ἁγιον Ὄρος.

Τὸ πρόβλημα τῆς λειψανδρίας δὲν εἶναι δυνατὸν ἄλλως νὰ ἀντιμετωπισθῇ παρὰ μόνον διὰ τῆς ἀνόδου τοῦ ἐπιπέδου τῆς μοναχικῆς μας πνευματικότητος. Οἱ προσερχόμενοι δὲν ἔρχονται ἐπειδὴ στεροῦνται τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ διότι ἐπιθυμοῦν μίαν ἀνωτέραν πνευματικὴν ζωὴν, κατὰ κανόνα δὲ εἶναι μορφωμένοι, μὲ γνώσεις γυμνασιακᾶς ἢ πανεπιστημιακᾶς. Ἡ ἀπὸ εἰκοσαετίας δὲ ἀρξασμένη ἔκδοσις καὶ κυκλοφορία ἐν Ἑλλάδι τῶν πατερικῶν ἔργων (Φιλοκαλία, Κλίμαξ Ἁγ. Ἰωάννου κλπ.) εἶναι ἡ αἰτία τοῦ ὅτι πολλακίς οἱ προσερχόμενοι ὑποψήφιοι ἤδη εἶναι κατηρτισμένοι, ἔστω θεωρητικῶς, διὰ τὴν μοναχικὴν πολιτείαν καὶ ἔρχονται εἰς τὸ Ἁγιον Ὄρος, διὰ νὰ εὗρουν ὅλα ὅσα ἀνέγνωσαν εἰς τὰ βιβλία ἐνσαρκωμένα εἰς τὴν πράξιν. Εἴμεθα ἄρα ὑποχρεωμένοι ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ γήφωμεν πνευματικῶς, ἐὰν ἐπιθυμοῦμεν ὄντως τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἁγίου ἡμῶν τόπου. Ὁφείλομεν ἄχι

ἀπλῶς νὰ πληρώσωμεν τὸν χρόνον τῶν προσερχομένων ὑποψηφίων μοναχῶν διὰ μιᾶς ἀπασχολήσεως ἐξωτερικῆς περιστάσεως, ἀλλὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσωμεν εἰς τὸν πατερικὸν παράδεισον καὶ τὸν χῶρον τῆς ἁγιαζούσης χάριτος, ἡ ὁποία συνεχῶς ὀδηγεῖ ἐπὶ τὰ βελτίω τὸν ἄνθρωπον.

Μοναχὸς καὶ ἀναχωρητὴς δὲν εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀνεχώρησε μίαν φορὰν ἐκ τοῦ κόσμου καὶ ἤλθεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀλλ' ὁ ἀναχωρῶν ἀκαταπαύτως ἐκ τῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται καὶ προχωρῶν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἐρήμου, ὁ φυγαδεύων καθημερινῶς εἰς τὸν χῶρον τῆς ὀλοκληρωτικῆς εἰς τὸν Θεὸν προσφορᾶς. Ἡ ζωὴ ἐνταῦθα εἶναι ζύμωσις ἀσίγαστος, πορεία καὶ κίνησις, ἀσχέτως ἂν φαίνεται ἐξωτερικῶς ἀκίνησία καὶ στάσις. Εἶναι νῆψις καὶ ἀγγελία, ἀλλοίωσις ἱερουργουμένη τῇ ἐπιπνοίᾳ τοῦ Πνεύματος.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν ἀρκεῖ μία τυπικὴ τέλεσις τῶν γινομένων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν προσευχῶν, χρειάζεται ἀπαραιτήτως νηπτικὴ ἐργασία τόσον εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν ἀκολουθιῶν, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀπασχόλησιν τῶν διακονημάτων.

Ἄνευ νήψεως «Θεὸς οὐκ ὀπτάνεται»

Ἡ νηπτικὴ ἐργασία συνίσταται κυρίως εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν ποικίλων ἐμπαθῶν φαντασιῶν ἐκ τῶν ὁποίων γηγινῶνται αἱ κατὰ πράξιν ἁμαρτίαι. Πᾶς νεώτερος ἀδελφός, ἐρχόμενος ἐκ τοῦ κόσμου πρὸς ψυχικὴν του σωτηρίαν καὶ ἀναγέννησιν, φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα κόσμον ἐμπαθείας, μίαν νοσοῦσαν διανοητικὴν καὶ καρδιακὴν κατάστασιν. Ὡς ἐκ τούτου ὀφείλει νὰ εὔρη τὸν κατάλληλον πνευματικὸν ἰατρόν, ἔμπειρον εἰς «τὴν ἐπιστήμην τῶν ἐπιστημῶν», τὴν νηπτικὴν ἐργασίαν, διὰ νὰ δυνηθῇ ὑπευθύνως νὰ τὸν ἀναλάβῃ καὶ ἀποτελεσματικῶς νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Διότι, κατὰ τοὺς Πατέρας, ἄνευ νήψεως οὐδὲ κάθαρσις γίνεται καὶ χωρὶς ταύτης Θεὸς οὐκ ὀπτάνεται».

Ὁ νοσῶν λοιπὸν δόκιμος μοναχὸς ἔχει ἀνάγκην νὰ διδαχθῇ κατ' ἀρχὴν τὰ πνευματικὰ μέσα τῆς νήψεως, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἶναι ἡ κεραυνοβόλος καταπολέμησις τοῦ βασικοῦ διανοητικοῦ κακοῦ, τῆς φαντασίας. Αὕτη πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ εἰς τὴν προσβολήν. Ἐὰν ἀφεθῇ ἐλευθέρα καὶ προχωρήσῃ εἰς τὸν συνδυασμὸν, ἤδη εὐρισκόμεθα εἰς τὰ πρόθυρα τῆς διανοητικῆς ἁμαρτίας. Ἐὰν δὲ εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον ἐπιδειχθῇ ἀμέλεια, ἀκολουθεῖ ἡ κατάστασις τῆς πάλης, δηλαδὴ πλησιάζομεν εἰς τὰ ὄρια τῆς καρδιακῆς συγκαταθέσεως. Γενομένης δὲ ταύτης φθάνει πλεον ὁ ἡττηθεὶς εἰς τὴν κατὰ πράξιν ἁμαρτίαν.

Δεύτερον μέσον καὶ φάρμακον κατὰ τῆς νοσηρᾶς φαντασίας, εἶναι ἡ κατὰ ἐμπειρικὸν τρόπον καθοδήγησις εἰς τὴν νεορὰν προσευχὴν καὶ μελέτην τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ μνημόνευσις τοῦ θεοῦ ὀνόματος πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τὸ δυνατὸν ἀδιαλείπτως, διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἀγωνιζόμενος νὰ ἐξέλθῃ νικητὴς. Τὰ κενά, τὰ ὁποῖα παρεμβάλλονται εἰς τὸν χρόνον τοῦ ἀγῶνος, εἶναι λίαν ἐπικίνδυνα, διότι ὁ πολυέμπειρος κοινὸς ἐχθρὸς ἐκμεταλλεύεται τὴν εὐκαιρίαν αὐτῆν τῶν κενῶν, εἰσπηδᾷ εἰς τὴν ψυχὴν, σπεῖρει τὰ ζιζάνια τῶν κακῶν λογισμῶν καὶ δημιουργεῖ πλῆθος πα-

ΑΘΩΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Ωστε, ἅγιε πάτερ, ἀπήντησεν ὁ νέος Μοναχός, ἀποδέχεσθε τὴν κίνησιν τῆς ψυχῆς μας ἐπὶ τὰ φυσικὰ κάλλη, ὡς κίνησιν ὀρθὴν, ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅτι θὰ εἶναι ἤδη κεκαθαρμένη καὶ ἐνεργουμένη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλὰ πῶς θὰ γνωρίζωμεν, ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν, διὰ νὰ τῆς ἐπιτρέψωμεν τὴν ἐλευθέραν ὄρασιν;

— Ἀδελφέ, ἀπεκρίθη, ἡ ψυχὴ, λόγῳ τῆς ἐλευθερίας της, ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ κατέλθῃ ὅλην τὴν κλίμακα τῆς ἐμπαθείας καὶ νὰ ἀνέλθῃ ὅλην τὴν κλίμακα τῆς ἀπαθείας. Ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρνητικὴν κατάστασιν, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἐμπαθείας, ὅπου καὶ ἂν στραφῇ, ὅ,τι καὶ ἂν ἴδῃ, ὅ,τι καὶ ἂν ἀκούσῃ, ὅ,τι καὶ ἂν αἰσθανθῇ, εἴτε διὰ τῶν ἐξωτερικῶν αἰσθητηρίων της, εἴτε διὰ τῶν ἐσωτερικῶν, (διὰ τῆς μνήμης, τῆς φαντασίας, τοῦ διαλογισμοῦ) τὰ σπιλώνει. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐφαρμόζεται ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· «Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινόν (ἀκάθαρτον) δι' αὐτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινόν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν». (Ρωμ. ιδ', 14).

Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει, ὅταν ἡ ψυχὴ εὐρίσκεται εἰς τὴν θετικὴν κατάστασιν τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν ἀπάθειαν. Τότε ὅπου καὶ ἂν στραφῇ, ὅ,τι καὶ ἂν αἰσθανθῇ, διὰ τῶν ἐξωτερικῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν ἐσωτερικῶν κριτηρίων, ἐπειδὴ τὸ βλέπει μὲ καθαρότητα, κατὰ τὸ Ἀποστολικόν, «πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς», τὸ αἰσθάνεται ὡς καθαρόν, διότι τὸ μεταμορφώνει εἰς καθαρόν. «Ἐάν οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ἦ, ὄλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἔσται». (Ματθ. ς', 22). Ἐπομένως, ἀδελφέ, ἀπὸ τὰς ἐνεργείας ποὺ θὰ ἀσκοῦν τὰ ἔξω ἡμῶν πράγματα καὶ ἀπὸ τὴν ποιότητα τῶν λογισμῶν μας, θὰ μετρῶμεν τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς.

ρασίτων. Διὰ τὴν ἀποφυγὴν τούτων τῶν κενῶν πολὺ βοηθεῖ τὸν ἀρχάριον νὰ λέγῃ τὴν εὐχὴν χαμηλοφώνως, διὰ νὰ δυναθῇ ὁ νοῦς του εὐκολώτερον νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸν μετεωρισμὸν. Ἐν συνεχείᾳ, ἀναλόγως πρὸς τὴν γνησιότητα τῆς μετανοίας καὶ τῆς ταπεινώσεως, θὰ προσδεύσῃ καὶ θὰ εὐδοκίμησῃ ἡ εὐχὴ, φθάνουσα εἰς τὸ σημεῖον νὰ κυριαρχήσῃ τοῦ νοῦς ὡς ἀληθῆς ἡγεμονίας. Κατόπιν αὐτῆς τῆς νίκης γεννᾶται εἰς τὴν καρδίαν μία ἁγία θέρημη, ἡ ὁποία ἐπιβοηθεῖ θαυμαστῶς τὴν καρδίαν, διὰ νὰ γίνῃ δοχεῖον δεκτικὸν τοῦ φοβεροῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ τούτου γενομένου, ὁ νοῦς πλέον βασιλεύει ὡς αὐτοκράτωρ, ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του ὅλα τὰ θελήματα τοῦ ἀνθρώπου. Δηλ. βασιλεύει ὁ Χριστὸς εἰς τὰς νομὰς τῆς καρδίας τοῦ μοναχοῦ. Καὶ οὕτω κατανοεῖται τὸ Κυριακὸν λόγιον», «ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἔστι».

μ. α. σ.

—Ἐπιτρέψατέ μου, πάτερ, νὰ ἐρωτήσω ἀκόμη, ἕως ὅτου καθαρῶ-
μεν τί πρέπει νὰ κάμνωμεν;

—Νὰ παρακαλῶμεν ἀδιαλείπτως τὸν Κύριον νὰ φωτίσῃ τὸ σκότος
μας καὶ νὰ ἐντείνωμεν τὴν προσοχήν μας, ὥστε, ἂν εἶναι δυνατόν, οὔτε
νὰ βλέπωμεν οὔτε νὰ ἀκούωμεν καὶ οὔτε νὰ ἀφήνωμεν τὸν νοῦν μας
ἀχαλίνωτον, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ τὸν δεσμεύωμεν διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ· χάρις εἰς τὴν προσοχήν καὶ τὴν ἀέναον προσευχήν, αἱ
ἐνέργειαι τῶν παθῶν ἀναστέλλονται, αἱ φαντασίαι δὲν ἔχουν χῶρον ἀ-
ναπτύξεως, οἱ λογισμοὶ ὑποχωροῦν, αἱ δαιμονικαὶ ἐπιθέσεις ἀτονοῦν
καὶ αἱ ἐπιδράσεις ἐκ τοῦ ἔξω κόσμου δὲν ἐγγιζοῦν τὴν ψυχὴν πού νο-
σεῖ. Οὕτω σταδιακῶς αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς καθαίρονται. Αὐτὰ λέγουν
οἱ ἅγιοι Πατέρες καὶ ὅσοι ἠκολούθησαν τὰς ὑποδείξεις των τὰς ἐπη-
λήθευσαν εἰς τὸν ἑαυτὸν των.

—Ἀλλά, τότε, παρετήρησεν ὁ νέος Μοναχός, διατί οἱ Πατέρες συνι-
στοῦν τὴν μελέτην κατὰ νοῦν, ὅλης τῆς κτίσεως καὶ δι' αὐτῆς νὰ ἀναγώ-
μεθα εἰς τὸν Θεόν; Καὶ διατί ὁ Ἅγιος Διάδοχος λέγει ὅτι, «οὐδὲν οὔ-
τω ἡμῶν ἀναφλέγει καὶ κινεῖ τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἀγάπην τῆς αὐτοῦ
ἀγαθότητος, ὡς ἡ θεολογία»;

—Ἀδελφέ, ἀπήντησα, δὲν ἔχομεν ἐδῶ ἐπαρκῆ καιρόν, διὰ νὰ σᾶς
ἀναπτύξω τί ἀκριβῶς λέγουν οἱ ἅγιοι Πατέρες ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.
Ἄρκοῦμαι ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, ὅτι ἡ δύναμις τῆς ἀ-
καταμαχήτου καὶ λεπτοτάτης διδασκαλίας τῶν Πατέρων, εὐρίσκεται
εἰς τὴν διαυγεστάτην διάκρισίν των. Δηλαδή δὲν περιορίζονται εἰς τὸ
νὰ εἴπουν κάτι ἀληθές, πού ἐκπορεύεται ἀπὸ τὴν πείραν των ἐν ἀγίῳ
Πνεύματι, ἀλλὰ προβαίνουν καὶ εἰς λεπτὰς διακρίσεις, ὡς πρὸς τὴν
ἐφαρμογὴν του. Λέγουν, αἴφνης, ὅτι δέον ὅπως μελετῶμεν τὴν κτίσιν,
ὅπως κατανοῶμεν τοὺς λόγους τῶν ὄντων καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἀνερχώμεθα
εἰς τὸν Κτίστην. Ἄλλὰ παραλλήλως τὴν κίνησιν αὐτὴν τοῦ νοῦ, ὀνομά-
ζουν ἀκαρπον μετεωρισμόν, ὅταν ὁ νοῦς δὲν ἔχη τὴν ἀνάλογον ῥῶσιν
καὶ ἡ ψυχὴ τελεῖ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὀλεθρίων παθῶν της. Διὰ τοῦτο καὶ
συνιστοῦν τί; Τὴν πρακτικὴν ἀγωγὴν, τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας, τὴν
φυγὴν ἀπὸ λόγους ὑπερβαίνοντας τὴν πνευματικὴν κατάστασιν, τὴν αὐ-
τομεμφίαν καὶ τὴν ἀδιάλειπτον μετὰ πένθους ἐκζήτησιν τοῦ θεοῦ ἐλέ-
ους. Δι' αὐτὸ μάλιστα καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος λέγει: «Δὲν
θὰ δώσωμεν λόγον, διότι δὲν ἐθεολογήσαμεν, ἀλλὰ διότι δὲν ἐπενθή-
σαμεν».

“Ὅσον ἀφορᾷ πάλιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἁγίου Διαδόχου, δὲν τὸν
ἀπεδώσατε, ἀδελφέ, εἰς τὸν σύνολόν του. Λέγει μὲν, ὅτι ἡ θεολογία ἀ-
ναφλέγει τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ποῖων τὴν καρ-
δίαν ἀναφλέγει; Ἐκείνων πού ἔκαμαν τὴν καρδίαν των δεκτικὴν τῶν

ἐνεργειῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. «Γέννημα γὰρ οὐσα (ἡ Θεολογία) αὕτη, λέγει ὁ πατήρ, πρῶτιμον τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος, πρῶτα πάντως καὶ δῶρα τῇ ψυχῇ χαρίζεται. Πρῶτον μὲν γὰρ παρασκευάζει ἡμᾶς πάσης τῆς τοῦ θίου χαίροντας καταφρονεῖν φιλίας, ὡς ἔχοντας ἀντὶ φθαρτῶν ἐπιθυμιῶν ἀνεκλάλητον πλοῦτον τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ...».

Ἄντιλαμβάνεσθε, λοιπόν, ποίων τὰς καρδίας ἀναφλέγει ἡ θεολογία; Καὶ ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ θεολογία δὲν νοεῖται ὡς περὶ τὸν Θεὸν διανοητικὴ ἢ καὶ νοητικὴ ἀκόμη ἐνασχόλησις, ἀλλὰ ὡς χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ποῦ δίδεται εἰς ἐκείνους, ποῦ κατέστησαν τὰς ψυχὰς τῶν ὑψηλοτέρων τοῦ κόσμου τούτου, δηλαδή ἀπαθεῖς.

—Καὶ ὁ Μοναχὸς Ν., πάτερ, διατί σιωπᾶ καὶ ἐπιμόνως στρέφεται εἰς τὸν ἑαυτὸν του; Διότι, ὅπως εἶπατε, «εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς καρδίας του καὶ ἀνῆλθεν ὑπεράνω τῆς κτίσεως»;

—Ἄδελφέ, ὁ Μοναχὸς Ν., παρὰ τὴν νέαν ἡλικίαν του, φρονῶ ὅτι ἀκολουθεῖ τὴν ἀπλανῆ μέθοδον, τὴν ὁποῖαν συνιστᾷ τὸ «Περὶ θείων ὀνομάτων» σύγγραμμα ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Ἡ πνευματικὴ αὕτη ἐσωστρεφῆς ἐργασία μετὰ τῆς ἀπολύτου ὑπακοῆς εἰς τὸν ἄβθᾶν, ὁδηγεῖ πράγματι εἰς τὴν ὑπέρθασιν τοῦ κόσμου καὶ εἰσάγει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι «ἐντὸς ἡμῶν», ἐντὸς τῆς πεπληρωμένης ἁγίου Πνεύματος καρδίας.

—Σὰς ἱκετεῦω, πάτερ, ἀναπτύξατέ μου αὐτὴν τὴν ἀπλανῆ μέθοδον, ποῦ ἀναφέρατε. Μήπως εἶναι αὕτη, ποῦ κοινῶς ὀνομάζομεν νοερὰν προσευχὴν, ἢ προσευχὴν τῆς καρδίας ἢ προσευχὴν τοῦ Ἰησοῦ;

—Ἐκ τῆς πρώτης ἐπαφῆς μὲ τὸ συγκεκριμένον αὐτὸ κείμενον, ἀδελφέ Χ., δημιουργεῖται ἕνα πνευματικὸν πρόβλημα. Ἐντασσόμενον ὁμως μέσα εἰς τὴν Ὁρθόδοξον πνευματικὴν παράδοσιν, αὐτομάτως ἀπλουστεύεται, ἐνσωματοῦται εἰς αὐτὴν καὶ ἀφομοιοῦται μὲ τὴν ἐν Χριστῷ πείραν τῶν ἁγίων Πατέρων. Καὶ ἐξηγοῦμαι.

Εἰς τὸ δοκίμιον αὐτὸ γίνεται λόγος περὶ τριῶν διακεκριμένων κινήσεων τῆς ψυχῆς, τῆς εὐθείας, τῆς ἑλικοειδοῦς καὶ τῆς κυκλικῆς. Ἡ κυκλικὴ κίνησις εἶναι ἡ ἀπόσπασις τῆς ψυχῆς, ποῦ εἶναι διακεχυμένη εἰς τὸν κόσμον διὰ τῶν αἰσθητηρίων, καὶ ἡ εἴσοδος τῆς ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ της καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐννοποίησης τῶν νοερῶν δυνάμεων τῆς, ἢ «συνέλιξις» ὅπως τὸ δοκίμιον ἀναφέρει. Ἡ ἐννοποίησης αὕτη, παρομοιάζεται μὲ ἕνα κύκλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς ἀποξενοῦνται ἀπὸ κάθε τι ἐξωτερικόν, ὅποτε ἀποκλείεται κάθε πλάνησις τοῦ νοῦ ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ του. Ὅταν, λοιπόν, ἐπιτευχθῇ ἡ ἔνωσις τῶν φυσικῶς ἐνιαίων καὶ ἠνωμένων δυνάμεων τῆς ψυχῆς, τότε αὕτη ἑαυτὴν χειραγωγεῖ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ Ἐν καὶ ἠνωμένον, ποῦ εὐρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν κτίσιν, τὸ χωρὶς ἀρχὴν καὶ τέλος.

7 Νομίζω, ὅτι ἀπέδωσα τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ νόημα τῆς κυκλικῆς λεγομένης κινήσεως τῆς ψυχῆς κατὰ τὸ ἀρεοπαγιτικὸν κείμενον. Διὰ τὰς δύο ἄλλας κινήσεις θὰ σᾶς ὁμιλήσω εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν. Τώρα θὰ σᾶς εἶπω, ποῦ εὐρίσκεται τὸ φαινομενικὸν πρόβλημα καὶ διατί εἶναι ἑναρμονισμένη μετὴν ὀρθόδοξον πνευματικὴν παράδοσιν αὕτη ἡ ἐνδοσκόπησις.

Κατ' ἀρχὴν, ἀδελφὲ Χ., ἡ στροφή πρὸς τὰ ἔσω, ὅπως ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὰς συζητήσεις μας μετὰ τοὺς ἐρημίτας, εἶναι κοινὴ πείρα τῶν Ὁρθοδόξων Νηπτικῶν Πατέρων. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐνοποίησιν τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, διδάσκουν ὅτι δέον νὰ ἐπιστρατευεταὶ τὸ λογιστικὸν καὶ ἡ θούλησις. Δηλαδή νὰ μὴ μείνῃ εἰς ἀδράνειαν ἡ ψυχὴ, εἰς ἀφασίαν, ἀλλὰ ἡ μὲν θούλησις νὰ δραστηριοποιητῆται ἀγαπητικῶς πρὸς τὸν Χριστόν, τὸ δὲ λογιστικὸν νὰ λειτουργῇ μετὰ τὸ φοβερὸν καὶ "Ἁγιον" Ὄνομά Του.

Ἐνδεικτικῶς μόνον σᾶς ἀναφέρω ἓνα ἐκ τῶν ἑκατὸν κεφαλαίων τοῦ Ἁγίου Διαδόχου, τὸ νθ'. Λέγει ὁ ἅγιος πατήρ, ὅτι «ὅταν ὁ νοῦς, ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀποκλεισμόν κάθε ἐννοίας, μείνῃ μόνος μετὰ τὴν μνήμην τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ τοῦ δώσωμεν ἐργασίαν νοεράν, διὰ τῆς ὁποίας νὰ ἀπασχολήσωμεν πλήρως τὴν ἐνέργειάν του. Καὶ ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπίκλησις ἀδιαλείπτως τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ...».

Ἀντιλαμβάνεσθε, ἐπομένως, τὴν διαφορὰν τῶν μεθόδων καὶ διατί ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται τὸ κείμενον τοῦ «Περὶ θείων ὀνομάτων» δοκιμίου, ὡς προβληματικόν. Ἐν τούτοις, ἐὰν τὸ ἐντάξωμεν ἐντὸς τῆς ποικιλίας τῶν μορφῶν τῆς μυστικῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πνευματικῆς Παραδόσεως, θὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀποθλεπτικοῦ μυστικισμοῦ.

—Πάτερ εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἔχομεν τοιοῦτον μυστικισμόν, δηλαδή ὡς ὄρον καὶ οὐσίαν, πλὴν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς;

—Ὁ ὄρος, θεσβιαίως, εἶναι νέος, ἀλλ' ἡ οὐσία εἶναι ἀρχαία. Δὲν νομίζω ὅμως ἐπικίνδυνον τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὄρου, πρὸς ἀπόδοσιν ὑφισταμένου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν γεγονότος, χάριν διακρίσεως ἀπὸ συγγενεῖς καταστάσεις. Ἀντιθέτως, μάλιστα φρονῶ ὅτι, διὰ τῆς ἐν ὄροις διακρίσεως, ἀποκαλύπτεται ὁ πλοῦτος τῶν τρόπων τῆς ἐν Θεῷ ζωῆς, ἡ ποικιλία τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πιστοῦται τὸ μεγαλεῖον τοῦ «Βασιλείου πλάσματος καὶ σοφοῦ δημιουργήματος» καὶ τεκμηριοῦνται αἱ ἀόριστοι δυνατότητες τοῦ «ποικιλωτάτου καὶ πολυτροπωτάτου ζώου», τοῦ «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» Θεοῦ πλασθέντος ἀνθρώπου.

(Συνεχίζεται)

ΕΡΗΜΙΤΗΣ Χ.

ΑΝΟΙΞΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Μόλις επέστρεψα από το έβδομο ταξίδι μου στο "Αγ. Όρος. Κάθε φορά ή επίσκεψις στον "Αθωνα άνοιγε πιό βαθιιά στο συρίγγιο του πόνου για τó μέλλον του ορθοδόξου Μοναχισμού. Έβλεπα να εξαφανίζεται ó "Αγιορείτικος Μοναχισμός, οί ρίζες τής "Ορθοδοξίας να σκεπάζονται, τó ιδανικόν τής ερημικής ζωής να παρεξηγήται, να γίνεται πολύς λόγος για κοινωνικό Μοναχισμό κ.λ.π. Μοναδική χαρά τότε, ή ατμόσφαιρα τής Μονής Διονυσίου με τó διάσημο πλέον και έκτός τής "Ελλάδος ήγούμενο Γαβριήλ, ή Μικραγιαννανίτικη αδελφότητα του π. Γερασίμου, ή εκθεσις συζαντινής τέχνης των "Ιωσαφαίων, οί Δανιηλαίοι, ó ιεραπόστολος προηγούμενος τής Λαύρας "Αθανάσιος, ó Γέρον ιατρός Παύλος και πολλοί άλλοι. "Υπήρχαν πολλά πνευματικά άνθη στον "Αθωνα. Γιαρά ταύτα, βλέποντας ή ψυχή τις πέτρες, τις βιβλιοθήκες, τις έγκαταλελειμμένες Μονές, τó Κουτλουμουσι και τή Σιμωνόπετρα, έννοιωθε να πλησιάζη ή βαρυχειμωνιά στο "Αγ. Όρος. Είχαν άρχισει μάλιστα να γράφουν έξω πώς μοναδική λύσι επιδιώσεως του "Όρους ήταν ή ένωσι των "Εκκλησιών που θά είχε σαν καρπό τήν επάνδρωσι των Μονών. Μερικοί δέ «μοντέρνοι» ορθόδοξοι δέν έκρυθαν τήν ίκανοποίησί τους που ήρθε επί τέλους τó τέλος του «άχρηστου» αυτου Μοναχισμού. Χωρίς να καταδικάζη κανείς και τον κοινωνικό Μοναχισμό όταν είναι σωστός όπως π. χ. στην Καλυδιανή τής Κρήτης, έν τούτοις έγράφησαν πολλά άχυρο—άρθρα γύρω από τó θέμα. Μερικοί πάλι έτερόδοξοι έτριβαν τά χέρια από κρυφή χαρά που άργοπεθαίνει τó "Όρος, μεγάλο έμπόδιο σε όλες τις προσπάθειες για τήν ένωσι. Έδημοσίευσαν λοιπόν γρήγορα τά συμπεράσματά των ότι ó ορθόδοξος Μοναχισμός είναι άσυμπίθαστος με τον οικονομικό—τεχνικό πολιτισμό τής εποχής μας. Είναι καταδικασμένοι εις ύποχώρησιν, «τó τέλος έγγυς» έλεγον.

"Όμως έγινε τó θαύμα τής Κυρίας Θεοτόκου. "Όπως γίνεται πάντοτε όταν κανείς δέν τó περιμένη. Τά χιόνια έλιωσαν. "Ο χειμών παρήλθεν. "Η συκή εξήγαγεν τούς δώνηθους αυτης, ήλθε πάλι ή "Ανοιξι στο περιβόλι τής Παναγίας. Και τί άνοιξι! Τέτοια που έχει αιώνες να γνωρίση τó "Αγ. Όρος. Τρία μεγάλα Μοναστήρια, από τά πιό φημισμένα, με θαρια ιστορία αλλά και με πολλές περιπέτειες, άνεστήθησαν μέσα σε ελάχιστο χρόνο. Τή στιγμή άκριθώς του καταποντισμού, ήλθε ή περιστερά τής έλπίδος. Τότε που ó "Αθως φαίνεται ως νεκρός άταφος και έτοιμαζόμαστε όλοι να φάλλωμε τó λείψανο του ένδόξου ορθοδόξου Μοναχισμού έγινε ή νεκρανάστασις και φανερώθηκαν πλούσιοι οί χυμοί τής ζωής. Σταυρονικήτα, Φιλοθέου, Σιμωνόπετρα. Τρία μοναστήρια που είχαν σχεδόν διαγραφη από τον ουρανó τής πίστεως και τής νοεράς προσευχής άρχίζουν να κυφορούν τήν άνοιξι στο περιβόλι τής Παναγίας. Θεολόγοι, φιλόλογοι, μηχανικοί, γιατροί, νομικοί, συγγραφείς οί νέοι προσήλυτοι των Μονών. Δέν είναι τώρα τά πλήθη των μοναχών που ζητούσαν να βρουν ασφάλεια, κυνηγημένα από τούς Τούρκους, τή φτώχεια και τή στέρησι,

κάτω από τή σιδερένια πόρτα τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἀντιθέτως σήμερον οἱ ὄπαδοί τοῦ παρεξηγημένου ἰδανικοῦ εἶναι νέοι, οἱ περισσότεροι ἐπιστήμονες, μέ μακρῆς σπουδῆς στήν Εὐρώπη πού ἤρθαν νά κελαηθήσουν μέσα στό περιβάλλον τῆς Παναγίας τήν δόξα τοῦ Υἱοῦ τῆς καί Σωτῆρος μας. Βεβαίως ἡ παλαιά φρουρά ἐκτός ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων ἀμφιβάλλει γιά τὸ καλὸ πού θά προκύβῃ ἀπὸ τὸν μονασμὸ τῶσων ἐπιστημόνων. Κι' ἂν ἦτο δυνατόν θά ἔρριπτον στή θάλασσα τὰ νέα κλιμάκια. Νομίζω ὅτι θά εἶχαν δίκαιον ἐὰν οἱ νέες ἀδελφότητες ἐκκινούσαν ἀπὸ τὰ γρανάζια τῆς ἐπιστημονικῆς νοσηρχίας. Ἐνῶ συμβαίνει τὸ ἀντίθετον. Πόλοι ἐλλξεως εἰς τὰς ἀνωτέρω Μονὰς εἶναι τρεῖς ἀσκηταὶ ὀλιγογράμματοι, ἀπλοῖ, ἄδοξοι ἀλλὰ μέ πανορθόδοξο κύρος. Προσωπικότητες πρώτου μεγέθους. Ὁ Παῖσιος τῆς Σταυρονικήτα, ὁ Ἐφραίμ τῆς Φιλοθέου καὶ ὁ προοριζόμενος διὰ τὴν Σιμωνόπετρα Αἰμιλιανός. Καὶ οἱ τρεῖς γνωρίζουν καλῶς τὴν Ἀγιορείτικη παράδοσι, ἔχουν ψηθῆ στή Καψάλα ἢ στήν Προβάτα, ἔχουν μεταδώσει σὲ χιλιάδες ψυχῆς τίς πνευματικῆς των ἐμπειρίες, γνωρίζουν βιωματικῶς καὶ ἐποπτικῶς τὰς ἐπιχύσεις τοῦ Ἀγ. Πνεύματος. Ἐὰν δὲν ἐκκινούσε ἡ ἀναγέννησις τῶν τριῶν Μονῶν ἀπὸ τίς φτωχικῆς καλύβες τῶν τριῶν αὐτῶν ἀσκητῶν ἀλλὰ ἀπὸ τίς διδισθητικῆς ἢ τὰ πανεπιστημιακὰ ἔδρανα καὶ ἐγὼ θά εἶχα πολλῆς ἐπιφυλάξεις. Καὶ ἐὰν θά εἶχον τὴν αὐτὴν ἀφετηρίαν καὶ οἱ τρεῖς πόλοι θά ἐδικαιολογεῖτο κανεὶς νὰ εἶναι σκεπτικὸς. Ὅμως ἀποτελοῦν ἀνορθόδοξη. Διασώζεται δηλαδὴ τὸ καθολικὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἀποφεύγεται ἡ ἀπολυτοποίηση τοῦ μέρους, ἡ ἑτεροδοξία, ἡ αἵρεσις. Ἡ ἀναγέννησις δηλαδὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ κομπόσκιο καὶ τὰ δάκρυα, τὴν ἀπόλυτη φτώχεια, τὴ σιωπῆ, τὴ νῆψι τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἀγάπη τῆς Θεοφίας. Διὰ τοῦτο θά εἶναι ὀρθόδοξος ἀναγέννησις. Ὅταν βλέπησ τὰ χέρια τους, τοὺς καρπούς πληγωμένους ἀπὸ τίς μετάνοιες, δὲν ἤμπορεῖς, ἀδελφέ μου, νὰ ὀμιλῆς γιά ἀνορθόδοξα καλοῦπια. Διότι εἶναι ἀδιανόητον τὸ διαζύγιον Ὁρθοδοξίας καὶ ἀσκήσεως. Ὅταν πάλι παρακολούθησ τίς ἀγρυπνίες των, ἔχεις τὴν ἐντύπωσι ὅτι ἐζωντανέψαν οἱ βυζαντινῆς εἰκόνας τῶν Ναῶν καὶ κατήλθον τοῦ τέμπλου, διὰ νὰ ἀποκαλύψουν τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν σ' αὐτῆς τίς τρεῖς Μονῆς προσθέσωμε καὶ μερικῆς ἄλλες πού κρατοῦσαν ἀκόμη ἀναμένο τὸ καντήλι τῶν μοναχικῶν ἰδανικῶν, καταλαβαίνετε τὴ χαρὰ τοῦ ἐπισκέπτου. Καὶ ἐὰν μεταβῆτε εἰς τὴν ἔρημον, τὰ Καρούλια, Κατουνάκια, Κερασιά, θά δῆτε νέες σκῆτες, νέα κελιά, νέες τρυπες, πέτρες φαγωμένες ἀπὸ τίς γονυκλισίαις ἔπως τὴν παλιὰ ἐποχῆ. Ἐδῶ ἀποκαλύπτεται κλαιούσα ἡ Ὁρθοδοξία. Χωρὶς θριαμβολογίες, παρατάξεις, κρίσεις, χωρὶς ἄγχος. Τὸ 1972 γνωρίζομε ἀπὸ στατιστικὴ τοῦ καθηγητοῦ Γ. Μαντζαρίδη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν ἦτο 1146. Τώρα θά πλησιάζουν τοὺς 1200. Καὶ τί ποιότητος!

Οἱ κοινωνιολόγοι βεβαίως θά προσπαθήσουν νὰ ἐξηγήσουν τὸ φαινόμενο διατί οἱ νέοι προτιμοῦν τὴν ἔρημον, διατί αὐτὴ ἢ στροφή πρὸς τὸν Ἄθωνα; Ἴσως πολλοὶ τὸ συγκρίνουν μέ τὸ φαινόμενο τῆς ἀποερημώσεως τῶν μοναχικῶν Ταγμάτων τῆς Δύσεως. Ὁ νέος εἰς ὅλα τὰ πλάτη τῆς γῆς περιφρονεῖ σήμερον τὸ κατεστημένο, τὰ μεγάλα κτίρια, τὸν παραδοσιακὸ τρόπο ζωῆς καὶ τρέπεται εἰς τὸ σπῆλαιον. Αὐτὸ εἶναι λάθος. Ἀπόδειξις ἡ ἐμφανιζομένη κίνησις στὰ Μοναστήρια πού ἀνέφερα. Οὔτε

ἡ στροφή στὸν Ἄθωνα ὀφείλεται ἐπειδὴ τάχα ἔγινε τὸ καταφύγιο τῶν ὀρθοδόξων μπροστὰ στὸ μονοδιάστατο τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ μυστικὸ εἰς τὴν Ὀρθοδοξία εἶναι ἕνα: Τὸ πρόσωπον. Ἡ ἀγιότης εἶναι ὁ μοναδικὸς μαγνήτης ἑλξέως εἰς τὴν ἔρημον ἢ εἰς τὸ κοινόδιον, ἀδιάφορον. Καὶ τὸ γεγονός εἶναι ἕνα! Ἄρχισε ἡ ἀνοιξὶς στὸ περιβάλλον τῆς Παναγίας. Τὰ νερὰ ἄρχισαν νὰ κελαρίζουν καὶ τὰ πουλιὰ ὕστερα ἀπὸ χρόνια κελαηδοῦν τὰ μεγαλεῖα τῆς Ὀρθοδοξίας. Καὶ εὐωδιάζει πάλι ἡ ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τὰ ἐνεργήματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διηγῆσαι πάλι συγχρόνων θαυμάτων ἀκοῦς μέσα στίς πυκνὲς καὶ ἄγριες φυλλωσιές τοῦ Ὄρους. Ἄν καὶ ὅποιος δῆ τὴν καλύβα τοῦ Παΐσιου στὴν Καψάλα δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ δῆ κανένα θαῦμα, γιὰ νὰ ἀναπνεύσῃ ἀναπνοὲς ὀρθοδόξου μεγαλείου.

Οἱ πρόδρομοι αὐτῆς τῆς ἀναγεννήσεως, καὶ μάλιστα ὁ κορυφαῖος, Ἄδิมέλех ὁ Μικραγιαννανίτης καὶ ἄλλοι ἀγιορεῖται, ἄς ὑπερυμνήσουν τὴν Κυρίαν Θεοτόκον. Καὶ τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἄς προσέξῃ καὶ ἐνισχύσῃ ἰδιαίτε-
ρως τὰ νέα φυτώρια. Ἐκεῖ μέσα φιλοκαλεῖται ἡ ὁμορφιά πού θὰ σώσῃ τὴ γῆ καὶ
τίς καρδιές μας.

ΑΡΧΙΜ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΝΩΤ. ΙΕΡ. ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΘΩΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Ὁρθόδοξον Περιοδικόν, Ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Μοναχὸς ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: ΘΩΜΑΣ ΡΑΜΜΟΣ Κ. Ζωγράφου 74 Τηλ. 9713969

Διανέμεται δωρεάν καὶ συντηρεῖται διὰ προαιρετικῶν εἰσφορῶν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ: Μοναχὸν Θεόκλητον Διονυσιάτην. ΚΑΡΓΑΣ — ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΦΙΛΟΘΕΟΥ

Πρὶν ἀσχοληθῶμεν μετὰ τὸ θαῦμα τῆς ἱερᾶς Μονῆς Φιλοθέου, ἡ ὁποία «νεκρὰ ἦν καὶ ἀνέζησεν», ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον νὰ προτάξωμεν τὸ ἄρθρον τοῦ Ἀρχιμ. π. Νεκταρίου Χατζημιχάλη, ὅπερ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἅγιος Νεκτάριος».

Ὁ φιλομόναχος καὶ μετὰ κριτήρια ὀρθόδοξα Θεολόγος π. Νεκτάριος, προέβη εἰς μίαν ἀντικειμενικὴν διαπίστωσιν ὅτι ὑπάρχει «ἀνοιξις εἰς τὸ Περιθόλι τῆς Παναγίας», εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Καὶ ἀναφέρει συγκεκριμένως Μονὰς, ἔνθα συνετελέσθη αὐτὴ ἡ πνευματικὴ μεταβολή, ἀπὸ τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν ἀνοιξιν. Μία ἀπὸ αὐτὰς εἶναι ἡ Ἱ. Μονὴ Φιλοθέου.

Ἀφήσαμεν τὸν ἀντικειμενικὸν κριτὴν ἀνεπηρέαστον καὶ ἀπὸ ἄμεσον ἀντίληψιν τῆς πραγματικότητος, διὰ νὰ καταθέσῃ τὰς διαπιστώσεις του. Πράγματι εὐρισκόμεθα πρὸ ἑνὸς φαινομένου ἀναγεννήσεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπως περιγράφεται εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν ἄρθρον.

Εἶναι πρὸς τιμὴν τῶν παλαιῶν Φιλοθεϊτῶν Πατέρων, οἵτινες, ὅταν διέγνωσαν ὅτι, λόγῳ τῆς διαμορφωθείσης καταστάσεως ἐν τῇ ἐπανδρωθείσῃ Μονῇ, εἶναι προβληματικὴ ἡ συνέχισις τῆς λειτουργίας τῆς, ἐκάλεσαν μίαν πολυάριθμον ἐξωθεν αὐτῆς ἀσκουμένην ἀδελφότητα, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Μοναστηρίου εἰς τὴν κτιτορικὴν αἴγλην του.

Ὅντως, ἡ ἐξ εἴκοσι πέντε Μοναχῶν καὶ πέντε δοκίμων ἀδελφότης — ἀρκετοὶ τῶν ὁποίων εἶναι διαφόρων ἐπιστημονικῶν κλάδων πτυχιούχοι ἐπιστήμονες, πάντες δὲ νεώτατοι — ὑπὸ τὸν ἀσθῶν καὶ ποιμένα καὶ διδάσκαλον αὐτῆς ἱερομόναχον π. Ἐφραίμ, ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ ἀνέλαβεν τὴν ἀνάστασιν τῆς Βυζαντινῆς Μονῆς.

Πρῶτον μέλημα αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ κοινοβιοποίησις τῆς Μονῆς ἀπὸ ἰδιορρυθμοῦ ποῦ ἦτο. Ἔλαβε χώραν ἡ θάσει τοῦ Κ. Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους διαδικασία, ἡ Ἱ. Κοινότης ἐνέκρινε τὴν καθεστωτικὴν μεταβολὴν καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται πνευματικῶς αἱ Ἱ. Μοναὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐπεκύρωσε τὰ γενόμενα. Καί, πλὴν τοῦ Κ. Χάρτου, ἀπαγορεύοντος τὴν μετατροπὴν τοῦ Κοινοβίου εἰς ἰδιόρρυθμον, ἡ Μεγάλὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, περιεθρίγγωσε τοῦτο διὰ τοῦ παρατιθεμένου Σιγγιλίου, ὥστε νὰ μὴ διολισθήσῃ πλέον εἰς τὴν ἰδιορρυθμίαν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κων)πολεως νέας Ρώμης καὶ
Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Ἀριθ. Πρωτ. 701

Εἰσι μὲν καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ τὴν στοργικὴν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας διατρανοῦντα μέριμναν, τούτων δὲ προέχει καὶ τὴν ἀνωτάτην χώραν κεκλήρωται ἢ ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας καὶ εὐρύθμου κυβερνήσεως τῶν Ἱερῶν Μοναστηρίων φροντίς. Ἐν αὐτοῖς γὰρ οἱ τῆς ἀσκήσεως ἐνδιδάσκονται ὄροι καὶ ὁ Θεοφιλὴς καταρτίζεται βίος τῶν ἀποταξάμενων τῆς παρούσης ζωῆς τὴν ματαιότητα καὶ πρὸς τὸ ἄνω ἐπείγομένων πολίτευμα, διὸ δὴ καὶ εὐμενῶς οἶδεν αὐτὴ ἐπινεύειν πρὸς τὰς ὑπὲρ αὐτῶν αἰτήσεις καὶ πᾶσαν ἀεὶ κατὰ χρέος καταβάλλειν ἐμμέριμον σπουδὴν, ἵνα τὰ συνημμένα τῷ Ἀγιωτάτῳ τούτῳ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ Ἱερὰ Σκηνώματα τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀπολαμβάνωσι βελτιώσεως καὶ τὰ τοῦ βίου ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τῶν μοναζόντων ἐξασκήσαι Θεοφιλέστερον μετὰ κοινῆς συμπνοίας καὶ ὁμονοίας.

Ἐνθεν τοι καὶ νῦν, ἀναφορᾶς ὑποβληθείσης ὑπὸ τῶν Ὀσιωτάτων Πατέρων τοῦ ἐν τῷ Ἀγιωνύμῳ Ὁρει τοῦ Ἄθω ἱεροῦ καὶ σεβασμίου ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Σταυροπηγιακοῦ Μοναστηρίου τοῦ Φιλοθέου, συνοδευομένης μετὰ ἀναφορᾶς τῆς Κοινότητος, δι' ὧν γνωστοποιεῖται, ὅτι οἱ ρηθέντες Ὀσιώτατοι Πατέρες τοῦ διαληφθέντος ἱεροῦ Μοναστηρίου τοῦ Φιλοθέου τοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου σεμνυνομένοι, προθέμενοι μεταρρυθμίσαι τὸν ἴδιον αὐτῶν βίον ἐξ ἰδιορρυθμοῦ εἰς κοινοβιακόν, ὡς μᾶλλον συντείνοντα εἰς τὴν ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν καὶ διαταπτόμενον παρὰ τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου καὶ τῶν λοιπῶν Θεαφόρων Πατέρων, καὶ διοικηθῆναι τοῦ λοιποῦ κατὰ τοὺς κοινοβιακοὺς ὄρους καὶ κανόνας, προστρέχουσι πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ ἐξαιτοῦνται ἐνθέρμως ἐπικυρωθῆναι τὴν κοινοβιακὴν αὐτῶν ἀποκατάστασιν δι' ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Σιγγιλιώδους Γράμματος καὶ διοικηθῆναι τούντεῦθεν κοινοβιακῶς, ἢ Μετριότῃς ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱεροτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἐφιέμενοι καὶ προνοοῦντες ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας τῶν ἱερῶν Σκηνωμάτων καὶ ὑπὲρ τούτων κατατιθέμενοι τὴν μέριμναν, ἀπεδεξάμεθα εὐμενῶς τὴν ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν τῶν Φιλοθείων Πατέρων, ὡς εὐλογον, Θεῷ τε φίλην, καὶ ἀνθρώποις ἐπαινετήν.

Καὶ δὴ γράφοντες Συνοδικῶς ὀρίζομεν καὶ ἀποφαινόμεθα, ἵνα τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσιμον ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Σταυροπηγιακὸν Μοναστήριον τοῦ

Φιλοθέου, τὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἐυαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τιμώμενον καὶ κείμενον κατὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος τοῦ Ἁθῶ, ὑπάρχει καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται. Κοινόβιον, διοικούμενον ἐλευθέρως, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἀρχαῖα ἱερά Κοινόβια, διαμέμον ἐἰς τὸ διηγεκὲς ἀμιγῆς καὶ καθαρὸν πάσης ἰδιορρυθμίας, ἰδιοβουλίας τε καὶ καταχρήσεως ἄλλης μοναστικῆς, πάντων τῶν ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντων καὶ τῶν εἰσέπειτα κατ' ἔρωτα θείου τοῦ μοναστικοῦ πολιτεύματος προσελευσσομένων ἀδελφῶν κατὰ τοὺς μοναστικούς κανόνας κοινῶς ἐνὶ οἴκῳ οἰκούντων καὶ κοινῶς τῶν αὐτῶν τρεφομένων καὶ κεκτημένων ἅπαντα κοινά, βρώματα, πόματα, διατροφάς, σκεπάσματα, ἱμάτια, ὑποδήματα, χρήματα καὶ λοιπὰ, μηδενὸς ἰδίον τι ἔχοντος, μηδὲν δυναμένου παρακατέχειν ἴδιον, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Μοναστηρίου κεκρυμμένον, ἢ ὅλως λέγειν, ἴδιον τι ἔχει μέχρι καὶ τοῦ ἐλαχίστου, ἀλλὰ συνδιδαιτάσθαι κοινῶς, καὶ τὰ αὐτὰ φρονεῖν καὶ πράττειν καὶ λέγειν ἅπαντας, τὸ προφητικὸν ἐκπληροῦντας λόγιον· «Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό», ἐκτὸς εἰ μὴ δι' ἀσθένειαν ἢ ἄλλην τινὰ ἀπαραίτητον αἰτίαν κωλύοιτό τις τῇ αὐτῇ τοῖς ἄλλοις ἀδελφοῖς διαίτη χρήσασθαι, ὡς ὁ κατὰ καιροὺς Ἐγούμενος ἤθελε διακρίνη καὶ δοκιμάσῃ περὶ τούτου.

Αὐτὸν δὲ τὸν κατὰ καιροὺς Ἐγούμενον δεῖ ἔχειν τὴν ἐξουσίαν καὶ προηγεῖσθαι πάντων τῶν ἀδελφῶν, καὶ προτρέπειν τοὺς πάντας ἐπ' ἀρετῆν, καὶ ἐξακριβοῦν τὰ τοῦ κοινοβιακοῦ πολιτεύματος, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν ὀρισμένα τοῖς κοινοβιακῶς ἡρημένοις ζῆν. Ἴνα μὴ δὲ ἀπασχολῆται τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ χρεῶν χρῆσθαι καὶ Ἐπιτρόποις δυσὶν ἢ τρισὶν ἐκ τῶν ἐμπειροτέρων καὶ δοκιμωτέρων ἀδελφῶν πρὸς διευθέτησιν τῶν συμπιπτουσῶν βιωτικωτέρων ὑποθέσεων καὶ μετὰ τῶν τοιούτων συσκέπτεσθαι καὶ τὰ πρακτέα ἀσφαλέστερον διακρίνειν, ἐκτὸς τῶν ἐκτάκτων καὶ ἐπισημοτέρων ὑποθέσεων τοῦ Κοινόβιου, ἐν αἷς δέον προσκαλεῖσθαι ἐπὶ Συνάξεως πάντας τοὺς δοκιμωτέρους τῶν ἀδελφῶν, καὶ συσκέπτεσθαι περὶ τούτων, καὶ κατὰ τὴν κοινὴν αὐτῶν γνώμην τε καὶ ἀπόφασιν διευθετεῖσθαι καὶ διεξάγεσθαι τὰ τῆς ὑποθέσεως, «ὅτι σωτηρία ὑπάρχει ἐν κοινῇ βουλῇ», κατὰ τὸν εἰπόντα Παροιμιαστήν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀνικανότητος ἢ παραιτήσεως τοῦ Ἐγουμενοῦ ἀνάγκη ἐκλέγεσθαι, τῇ γνώμῃ τῶν πατέρων τὸν κοσμιώτερον καὶ ἱκανώτερον καὶ ἐγκρατῆ τῶν κοινοβιακῶν ὄρων καὶ τάξεων καὶ διορίζεσθαι παρὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Τοὺς δὲ συκοινοβιάτας, τοὺς τε ἤδη ὄντας καὶ τοὺς εἰσέπειτα συναχθησομένους, ὀρίζομεν πάντας τῷ Ἐγουμενῷ ὑποτάσσεσθαι καὶ ὑπεῖκειν καὶ ἐγκρατεῦσθαι, ὅτι ἡ ἐγκρατεῖα ἐστὶν ἀμαρτίας ἀναίρεσις, παθῶν ἀλλοτριώσεις, θελήματος ἐκκοπή, σώματος νέκρωσις καὶ ταῖς ὑποθήκαις αὐτοῦ καὶ παραινέσει προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ μηδένα ἐναντιοῦσθαι, μηδὲ ἀντιλέγειν αὐτῷ τὸ σύνολον, μονάζοντας κοινοβιακῶς καὶ διατηροῦντας τοὺς ὅρους τῶν

Κοινοβίων Μοναστηρίων ἀπαρατρέπτους, καὶ μνημονεύοντας τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς νενόμισται, διάγοντάς τε ἐν ὁμοιοῖα καὶ ἀγάπῃ πνευματικῇ, καὶ γνώμῃ φιλάδελφον κατὰ Θεὸν ἔχοντας, ὡς μία ψυχὴ ἐν πολλοῖς σώμασι, καὶ συντρέχοντας μετὰ προθυμίας καὶ χαρᾶς, καὶ ἐπιμελουμένους εἰς ὠφέλειαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις δουλεύοντας, καὶ μὴ ἀσθένειαν προφασιζομένους, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν ἐργαζόμενον ὅπερ ἂν ἐπιταχθεῖται παρὰ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἱγουμενοῦ.

Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται Συνοδικῶς. Ὁς δ' ἂν, γνώμῃς σκαιότητι καὶ κακοβουλίᾳ νικώμενος, τολμήσῃ κατὰ καιρὸν κρυφίως ἢ φανερώς ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἀνατρέψαι τοὺς εἰρημένους ὄρους τοῦ Ἱεροῦ τούτου Κοινοβίου, καὶ ἀποκαταστῆσαι αὐτὸ αὐθις εἰς τὴν προτέραν τῆς ἰδιορρυθμίας κατάστασιν, ὁ τοιοῦτος, ὡς ἀλαζὼν καὶ ἰδιόρρυθμος, ὁποῖας ἂν ἦ τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος ὑπάρχῃ παρὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ζωοποιού καὶ Ἀδιαιρέτου μακαρίας Τριάδος τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει μόνοῦ Θεοῦ, ἐνοχὸς τε τοῦ πυρός τῆς γεέννης καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1973, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον (ια').

Ἐπινεμήσεως ΙΒ'.

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἀποφαίνεται Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Σ
(Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Μητροπολιτῶν)

Τὸ «Σιγγιλιῶδες Γράμμα» ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης, κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Καθηγουμένου. Αἱ στιγμαὶ ὑπῆρξαν ἄκρως κατανυκτικά. Μετὰ ἀκριβῶς τὸν Ὁρθρον τῆς Κυριακῆς τῆς 1)14 Ὀκτωβρίου, εἰς τὸν κατάμεστον Ἱ. Ναὸν τῆς Μονῆς Φιλοθέου ἀπὸ Μοναχοῦς καὶ ἐκ τοῦ κόσμου ἐλθόντα πνευματικὰ τέκνα τοῦ Καθηγουμένου, ἔλαβε χώραν ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως, κατὰ τὴν ἀγιορειτικὴν τάξιν. Παρῆσαν προσευχόμενοι κατ' αὐτὴν οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Πατριαρχικὴν Ἐξαρχίαν Μητροπολίται Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος, Δράμας κ. Διονύσιος, Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Τίτος μετὰ τοῦ γραμματέως αὐτῆς ἀρχιμ. Βασιλείου Τσιοπανᾶ, ὡς καὶ ἑξαμελὴς ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἱ. Κοινότητος. Ὡσαύτως παρίστατο ὁ διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὁρους μετὰ τῶν λοιπῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μ. Μ. Λαύρας ἀνέγνωσεν ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Κοινότητος τὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἡγουμένου, ἐν ἣ ὑπογραμμίζονται τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις αὐτοῦ. Προηγουμένως ἀνεγνώσθη ἡ πρᾶξις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, δι' ἧς ἐπικυροῦται ἡ ἐκλογή τοῦ «ὁμοφώνῳ γνώμῃ προκριθέντος καὶ ἐκλεγέντος ὡς Κοινοβιάρχου καὶ Ἱγουμενοῦ τῆς Μονῆς, ὀσιω-

τάτου Ἱερομονάχου κ. Ἐφραίμ, ὡς ἄνδρὸς ἱκανοῦ καὶ ἀξίου καὶ δυναμένου τῇ ἄνωθεν χειραγωγίᾳ ποδηγετεῖν τοὺς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀσκουμένους ὀσιωτάτους Πατέρας εἰς τὰ τῆς Κοινοβιακῆς ἀσκήσεως...».

Ὁ τέως ἐρημίτης καὶ ἡσυχαστὴς π. Ἐφραίμ, ἐντελῶς ἀνύποπτος καὶ κατὰ πληκτος, δι' ὅσα ἐκ Θεοῦ ἐλάμβανον χώραν πέριξ τοῦ προσώπου του, ἔκθαμβος μᾶλλον παρά σεμνυνόμενος, ἀτάραχος καὶ γαλήνιος φαινόμενος μέσα εἰς τὸν «ποτάμιον» μανδύαν καὶ κρατῶν τὴν ποιμαντορικὴν ῥάβδον, μὲ πολλὴν ταπεινῶσιν καὶ συνοχὴν καρδίας εἶπεν

«Ἐὐλογῶ καὶ δοξάζω, Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, τὸν Ποιμένα τῶν προβάτων τὸν Μέγαν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν εὐδοκῆσαντα νὰ παραδώσῃ εἰς ἐμὲ σήμερον τὴν ποιμαντικὴν αὐτὴν ῥάβδον, διὰ νὰ ποιμάνω τὴν περὶ ἐμὲ λογικὴν ποίμνην.

Διὰ τῶν χειρῶν Ἵμῶν, Ἅγιοι Λαύρας, ἐκδέχομαι τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς ἡγουμενικῆς ἐξουσίας, ὡς διὰ χειρὸς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τοῦ πρώτου Ἡγουμένου τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ἀνεξιχνίαστοι, Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Θεία Βουλὴ καλεῖ ἐμὲ τὸν ἀνάξιον, ὅπως παρ' ἀξίαν, εἰς τὸ ἡγουμενικὸν τοῦτο ἀξίωμα.

Εἰς στιγμὰς περισυλλογῆς καὶ ἀναμετρήσεως τῶν δυνάμεών μου ἐδειλίασα καὶ ἠθέλησα νὰ ἀποσείσω ἀπὸ τῶν ἀδυνάτων ὤμων μου τὸ φορτίον τοῦτο τῆς εὐθύνης. Διὰ νὰ μὴ ἀπειθήσω ὅμως εἰς τὴν ἐπιμένουσαν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς μου εἶπον: «τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω».

Εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ Θείου τούτου θελήματος εἶδον συνεργοῦντας τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου τούτου Ὁρους.

Τὸ μὲν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τοῦ ὁποίου εἴμεθα πιστὰ καὶ ἀφωσιωμένα τέκνα, λίαν προφρόνως ἐπεσφράγισε διὰ τοῦ σχετικοῦ Σιγγιλίου τὴν προλαβοῦσαν ἐργασίαν, ἡ δὲ Ἱερὰ Κοινότης ἐποίησε πᾶν τὸ δυνατόν, ὥστε ἡ ὑπόθεσις, ἄνευ χρονοτριβῆς καὶ ἐπιπλοκῶν, νὰ ὀδηγηθῆ εἰς αἴσιον πέρας.

Πέρα τούτων, ἡ προσωπικὴ παρουσία κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῶν Ἁγίων Ἐξάρχων καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, δίδει εἰς τὴν ἡμετέραν ταπεινὴν Ἀδελφότητα, τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσῃ δι' ἐμοῦ τὰς εὐχαριστίας τῆς, πρὸς τὴν ἐκπροσωποῦσαν τὸν Ἁγιώνυμον τοῦτον χώρον Ἱερὰν Κοινότητα, πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ἐξαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κατὰ μεῖζονα λόγον, καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τοῦ Ἁγίου Προέδρου Αὐτῆς πρὸς τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Πατριάρχην.

Ἄς ἐπιτραπῆ εἰς τὴν ἡμετέραν Ἀδελφότητα νὰ εὐχηθῆ, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς μνησθῆ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης πάντων ἡμῶν.

Ἐὰν εἶναι δύσκολον νὰ βαστάξῃ ὁ καθεὶς τῶν Χριστιανῶν τὸν ἑαυτοῦ Σταυρὸν καὶ νὰ ἀκολουθῆ τῷ Χριστῷ, πόσον δυσκολώτερον εἶναι νὰ ἀναδέχεται εἰς τοὺς ὄμους του καὶ τὸ ἔαρὸς τοῦ Σταυροῦ τῶν ἄλλων, τῶν ὁποίων καθίσταται υπεύθυνος ἕναντι τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ὥραν καὶ στιγμὴν ἐπικαλοῦμαι τὰς εὐχὰς τῶν Ὁ-

σίων Ἑπτὰ Πατέρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης καὶ τοῦ Ἁγίου Γέροντός μου Ἰωσήφ, τὴν δὲ πᾶσαν ἐλπίδα μου ἀνατίθημι εἰς τὴν «Γλυκοφιλοῦσαν» καὶ τὸν Μονογενῆ Αὐτῆς Υἱὸν Ἀειπάρθενον Κυρίαν Θεοτόκον.

Εὐχεσθε, Ἁγιοὶ Πατέρες, ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί, εὐχεσθε νὰ χαρίσῃ ὁ Πανάγαθος Θεὸς εἰς τὴν ταπεινότητά μου, σύνεσιν, διάκρισιν, ταπεινώσιν, ὑπομονήν, ἀγάπην.

Ἐῤῃεται καὶ ἡ ταπεινότης μου ὑπὲρ Ὑμῶν πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν.

Τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ἡμῶν δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν».

Μετὰ τὴν τέλεισιν τῆς Θ. Λειτουργίας ὑπὸ τοῦ σεβ. ἁγίου Δράμας, συμπαραστατομένου ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου καὶ ἱερέων, καὶ τὸ ἁγιορειτικὸν κέρασμα ἐν τῷ Συνοδικῷ τῆς Μονῆς, κατήλθομεν εἰς τὴν Κοινὴν Τράπεζαν μὲ τὴν παλαιὰν τοιχογραφίαν τῆς.

Μὲ τὴν κοινοβιοποίησιν τῆς Μονῆς ὅλα πλέον εἶναι κοινά, τὰ πνευματικὰ καὶ ὕλικά ἀγαθὰ. Διὸ καὶ μετὰ τὸ κοινὸν γεῦμα, κοινὴ ὑπήρξε καὶ ἡ ἀπόλαυσις ὑψηλῶν πνευματικῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ἀπηύθυναν ὁ Ἅγιος Σταυρουπόλεως ἐκ μέρους τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱ. Κοινότητος καὶ ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς, ὅστις μεταξὺ ἄλλων εἶπεν: «Ἐάν κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, «χαρὰ γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι», περισσοτέρα χαρὰ γίνεται ἐπὶ τῇ μετανοίᾳ μιᾶς Μονῆς, διὰ τῆς ὁποίας πολλοὶ θὰ εὐρωσι τὴν ἀληθῆ ὁδὸν τῆς μετανοίας».

Ἐάν ἀνεζητούσαμεν μίαν πηγὴν τῆς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας τῆς ἀδελφότητος, θὰ τὴν ἀνεκαλύπταμεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ ποιμένου καὶ ὁδηγοῦ τῆς, π. Ἐφραίμ.

«Ἡ ἡμετέρα ταπεινὴ Ἀδελφότης παρέλαθεν παρὰ τοῦ Ἁγίου Γέροντός μου Ἰωσήφ τὴν νηπτικὴν ἐργασίαν, τῆς νοερᾶς καὶ ἀδιαλείπτου προσευχῆς.

Ὅ,τι ἔχομεν, ἐάν τι ἔχωμεν, εἶναι καρπὸς τῆς ἐργασίας αὐτῆς.

Καὶ ἠδύοκῃσεν ὁ Θεὸς νὰ μεταφτευθῶμεν εἰς τὸν χῶρον τοῦτον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φιλοθέου, ἀντικρὺ τῆς ὁποίας περὶ τὰ μέσα τοῦ 14ου αἰῶνος, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, ἐδίδαξεν εἰς τὴν λεγομένην Σκήτην τοῦ Μαγουλά, τὸ πρῶτον τὴν νοερὰν προσευχήν.

Ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐπιβραβεύουσα τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς συστηματικῆς αὐτῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία συντελεῖται εἰς τὸν κρυπτὸν τῆς καρδίας ἄνθρωπον.

Ἐκτοτε τὸ ἱερὸν κομβοσχόινιον, εἶναι τὸ ἀναπόσπαστον κραταῖον ὄπλον εἰς χεῖρας τῶν ἀγωνιζομένων κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διαδόλου.

Καθ' ἐκάστην σχεδὸν ἐπαναλαμβάνομεν εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας τὸ τροπάριον

ἐκείνο, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται ὅτι, οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἔλαβαν οὐράνια χαρίσματα διὰ νηστείας, ἀγρυπνίας, προσευχῆς.

Ἡμεῖς οἱ ἀδύναμοι ἀδυνατοῦμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ πατερικὰ θιώματα λόγῳ τῆς ἡλαττωμένης προαιρέσεώς μας. Ἄλλ' ἐλπίζομεν εἰς τὸν ἀγωνοθέτην Χριστόν, ὅτι δὲν θὰ περιφρονησῇ τὸ δίλεπτον τῆς κατὰ δύναμιν προσπαθείας μας.

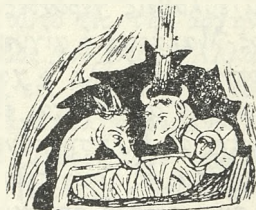
Εἶθε δι' εὐχῶν καὶ δι' ὑμῶν πάντων τῶν ἀγαπώντων ἡμᾶς, ἡ ταπεινῆ αὐτῆ Ἀδελφότης, νὰ πορευθῇ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

Ὡστε, λοιπόν, ἡ ἀδιάλειπτος νοερά προσευχὴ μετὰ τῆς ἐν πίστει παραδόσεως τῆς ἐλευθερίας εἰς ἓνα Γέροντα διακριτικόν, φέρουν «καρπὸν πολύν». Διὸ καὶ ἔρχεται πάλιν εἰς τὴν ἐπικαιρότητα ἡ σύστασις τοῦ Κυρίου. «Δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ». (Ματθ. Θ', 38).

Ἡ πολυάριθμη αὐτὴ ἀδελφότης ἐκ νεωτάτων Μοναχῶν καὶ ἡ συνεχῆς προσέλευσις δοκίμων, δὲν ἀποδεικνύει μόνον τὴν ὑπάρχουσαν πνευματικὴν δίψαν δι' ὑψηλοτέραν ἐν Χριστῷ ζωὴν, δὲν ὑπομνηματίζει ἀπλῶς τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνός, τοῦ Ἀβθᾶ, ἀλλὰ ἐρμηνεύει καὶ ὀλόκληρον τὸ πρόβλημα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις του καὶ γενικώτερον τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ.

Ἡ παρουσία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φιλοθέου, μᾶς προφυλάσσει ἀπὸ αἰτιολογίας ἐσφαλμένης, ὡς πρὸς τὰ πνευματικὰ θέματα τοῦ Μοναχισμοῦ, ἀλλὰ καὶ μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὸν μόχθον τῶν ἀναζητήσεων λύσεων. Ἦδη ὑπάρχει «ἄνοιξις εἰς τὸ περιβόλι τῆς Παναγίας». Καὶ εὐγνωμονοῦμεν τὸν Κύριον, ποῦ μᾶς ἀποκαλύπτει, πῶς ἔρχονται αἱ ἀνοίξεις, ὅσον καὶ ἂν τὸ σοφὸν λόγιον ὑποστηρίζει, ὅτι «ἀηδῶν μία ἔαρ οὐ ποιεῖ». Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον μία. Εἶναι «πολλαὶ καὶ καλαί».

Μοναχὸς Α'

Πρὸς τὴν ἐν Μοναζούσαις σεμνοτάτην Ξένην Ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ

Κ ΑΛΩΣ, ἐπομένως, εἶπεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι «ἡ κατὰ κόσμον λύπη ἀπεργάζεται θάνατον» (Β' Κορ. ζ', 10). Διὰ δὲ τοῦ λόγου αὐτοῦ, ἀποκαλύπτεται ὅτι ὑπάρχει ἁμαρτία, ποῦ ὁδηγεῖ εἰς τὸν θάνατον τῆς ψυχῆς. Ἐὰν δὲ ἡ πραγματικὴ ζωὴ, εἶναι εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἡμετοχῆ τῆς ψυχῆς εἰς τὸ θεῖον φῶς, ποῦ ἀσπράπτει ἀπὸ τὸ κατὰ Θεὸν πένθος, ὡς ἦρθε ἐλέχθη ὑπὸ τῶν Πατέρων, τότε ὁ θάνατος τῆς ψυχῆς εἶναι δαιμονικὸν σκότος, τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται εἰς τὴν ψυχὴν διὰ τῆς κατὰ κόσμον λύπης.

Περὶ τοῦ σκότους αὐτοῦ λέγει ὁ Μ. Βασίλειος: «ἡ ἁμαρτία, ἔχουσα τὴν ὑπαρξίν ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τῆς ἀρετῆς, ἀφήνει τὰ ἔργα τῶν ἀδικιῶν ἐπὶ τῆς ψυχῆς ὡς νοερὸν σκότος».

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Ἀσκητὴς λέγει: ἐκεῖνος ποῦ ἄγεται καὶ φέρεται ὑπὸ ἀκαθάρτων διαλογισμῶν, πῶς δύναται νὰ ἴδῃ τὴν ὑπ' αὐτῶν καλυπτομένην ἁμαρτίαν, ἡ ὁποία εἶναι ὁμίχλη καὶ σκότος τῆς ψυχῆς, εἰσελθούσα δι' ἐννοιῶν, λόγων καὶ πράξεων πονηρῶν; Καὶ ἐκεῖνος ποῦ δὲν εἶδε τὴν παντοειδῆ ἁμαρτίαν του μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του, πότε θὰ προσευχηθῇ διὰ νὰ καθαρισθῇ; Καὶ ὁ μὴ καθαρισθεὶς πῶς θὰ εὕρῃ τὸν τόπον τῆς καθαρᾶς φύσεως τῆς ψυχῆς του; Καὶ ὁ μὴ εὕρων τὸν τόπον αὐτόν, πῶς θὰ ἴδῃ τὸν ἐσώτερον χῶρον, ποῦ εἶναι ἡ κατοικία τοῦ ἁγίου Πνεύματος;

Πρέπει, λοιπόν, συνεχίζει ὁ Ὁσῖος Μάρκος, νὰ κρούσωμεν τὴν θύραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ διὰ τῆς προσευχῆς ἐπιμένοντες καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτόν. Καὶ ὄχι μόνον νὰ εἰσέλθωμεν, (εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας) ἀλλὰ καὶ νὰ παραμείνωμεν ἐν καθαρότητι, φυλάσσοντες τὸν θησαυρόν. Διότι εἶναι πολλοὶ ποῦ μόλις εὕρον κάτι τὸ ἔχασαν. Ἐπειδὴ δὲν ἐπέμειναν καὶ ἐστηρίχθησαν εἰς τὴν ἐπιφανειακὴν γνώσιν καὶ τὴν μικρὰν πείραν τῆς πνευματικῆς ἐργασίας, τὰς ὁποίας εὕρισκε κανεὶς εἰς τοὺς ὀψιμαθεῖς καὶ εἰς τοὺς νέους. Ἄλλὰ τὴν μόνιμον ἐργασίαν τῆς ἐν ὑπομονῇ προσευχῆς ἐντὸς τῆς καρδίας, μόλις κατέχουν οἱ πολυπείροι καὶ εὐλαβεῖς γέροντες.

Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Ἅγιος Μακάριος ὁ αἰγύπτιος, ὁ κατὰ τὴν πνευματικὴν γνώσιν οὐράνιος, ὅπως ἐπίσης καὶ ὅλη ἡ χορεία τῶν ὁσίων Πατέρων. Καὶ ὅπως τὸ πνευματικὸν σκότος συνίσταται ἐξ ὄλων τῶν ἁμαρτημάτων, οὕτω καὶ ἡ κατὰ κόσμον λύπη, ἂν θελήσῃ κανεὶς νὰ ἐξετάσῃ, θὰ διαπιστώσῃ ὅτι γεννᾶται καὶ ἐνδυναμοῦται ἐξ ὄλων τῶν παθῶν. Ἡ λύπη αὐτὴ ἀποτελεῖ προεικόνισμα καὶ κατὰ τινὰ τρόπον ἀπαρχήν, προσίμιον καὶ ἀρραβῶνα τοῦ μελλοντικοῦ αἰωνίου πένθους, τὸ ὁποῖον θὰ αἰσθανθῶν ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἠθέλησεν νὰ πενήθῃσιν ἐδῶ. Αὐτὸ τὸ πένθος, ποῦ ἐμακάρισεν ὁ Κύριος, δὲν ἐφελκύνει μόνον τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καρποφορεῖ καὶ τὸν ἀρραβῶνα τῆς

αιώνιου εὐφροσύνης, ἐνῷ συγχρόνως προφυλάσσει τὰς ἀρετάς, πού ἔχει ἡ ψυχὴ, τὴν ὁποῖαν τὸ πένθος καθιστᾷ δυσκίνητον πρὸς τὸ κακόν.

Διότι ὅταν κανεῖς πτωχεύσῃ κατὰ Θεὸν καὶ ζήτησὴ μὲ ἐντέλειαν καὶ ἐκ τούτων προκόψῃ πνευματικῶς, ἐὰν δὲν προσλάβῃ καὶ τὸ μακαρισθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου πένθος, εὐκόλως μεταβάλλεται καὶ εἶναι ἔτοιμος, κατὰ διάθεσιν, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ ἄτοπα πού ἀφῆσε, ποθῶν πάλιν τὰς πρώτας ἀμαρτίας, οὕτω δὲ ἀποδεικνύων τὸν ἑαυτὸν του παραβάτην. Ἐὰν ὅμως, μὲ ὄλην τὴν ψυχὴν του, παραμένει εἰς τὴν μακαρισθεῖσαν πτωχείαν καὶ δημιουργήσῃ ἐντὸς του τὸ πνευματικὸν πένθος, τότε καθίσταται σταθερός, μὴ στρεφόμενος πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ μὴ ἐπιστρέφων κακῶς, ἐκεῖ ἀπ' ὅπου, καλῶς ποιῶν, ἀνεχώρησεν. Διότι ἡ κατὰ Θεὸν λύπη, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος, «μετάνοιαν ἀμεταμέλητον ἀπεργάζεται εἰς τὴν ψυχὴν πρὸς σωτηρίαν». (Β' Κορ. ζ', 10). Διὰ τοῦτο καὶ εἰς Πατὴρ ἔλεγεν, ὅτι «τὸ πένθος ἐργάζεται καὶ φυλάσσει» (Γεν. 6', 15). Καὶ τὸ κέρδος ἀπὸ τὸ πένθος δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἄνθρωπος γίνεται δυσκίνητος πρὸς τὸ κακόν καὶ δὲν ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὰς παλαιὰς ἀμαρτίας του, ἀλλὰ καὶ καθιστᾷ αὐτὰς ὡς μὴ γενομένας. Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὰς ἀμαρτίας του κυρίως πενθεῖ, ὁ Θεὸς τὰς καταλογίζει ὡς ἀκουσίως διαπραχθείσας. Τὰ δὲ ἀκούσια εἶναι καὶ ἀνεύθυνα.

Διότι ὅπως ὁ πενθῶν διὰ τὴν πενίαν του, φανερώνει ὅτι δὲν πτωχεύει ἔκουσίως — διὰ τοῦτο ἐμπίπτει εἰς τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου μαζί μὲ τοὺς ποθοῦντας νὰ πλουτίσουν ἢ ἤδη πλουτοῦντας, κατὰ τὸν Ἀπόστολον (Α' Τιμ. 6, 9) καὶ ἐὰν δὲν ἀλλάξῃ γνώμην, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸ ταχύτερον τὰς παγίδας αὐτάς, θὰ βληθῇ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν μαζί μὲ τοὺς πλουσίους, οὕτω καὶ ὁ ἀμαρτήσας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν πάντοτε πενθῇ διὰ τὰς ἀμαρτίας του, ὁ Θεός, κατὰ λόγον δικαιοσύνης, θὰ κρίνῃ τὰς ἀμαρτίας του ὡς ἀκουσίας καὶ οὕτω θὰ βαδίσῃ τὴν ἰδίαν ὁδὸν πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν ἀνεμποδίστως μαζί μὲ τοὺς μὴ ἀμαρτήσαντας.

Τὸ πένθος, λοιπόν, αὐτὸ εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι πολὺ ὀδυνηρόν, διότι μὲ αὐτὸ εἶναι ἠνωμένος ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἔχει ὅμως τὴν ἐξῆς ὠφέλειαν. Ὅσον χρονίζει τὸ πένθος εἰς τὴν ψυχὴν, τόσο γεννᾶται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη, καὶ κατὰ τρόπον ἀκατάληπτον, ἐνοῦται μὲ αὐτήν. Κατόπιν δέ, ἀφοῦ ἡ ψυχὴ βιώσῃ βαθέως τὸ πένθος, τότε γεύεται τὴν παρηγορίαν τῆς χρηστότητος τοῦ Παρακλητήτου. Ἡ ὁποία εἶναι τόσο ἱερά καὶ γλυκερά, ὥστε ἐκεῖνοι πού δὲν τὴν ἐγεύθησαν νὰ μὴ τὴν ὑποπτεύωνται ἐντελῶς.

Ἐὰν εἰς τοὺς μὴ γευσταμένους τῆς γλυκύτητος τοῦ μέλιτος, κανεῖς δὲν ἤμπορεῖ νὰ ὁμιλήσῃ περὶ αὐτῆς, πῶς, ἐπομένως, νὰ διηγηθῇ περὶ τῆς ἱεραῆς χαρᾶς, πού δίδει ὁ Θεός, τῆς χάριτος καὶ τῆς ἰδονῆς, εἰς τοὺς ἀγεύτους αὐτῶν τῶν ὑπερφυσικῶν ἀγαθῶν;

Πλὴν ὅλων αὐτῶν, ἡ ἀρχὴ τοῦ πένθους ὁμοιάζει μὲ τὴν ψυχὴν ἐκείνην,

πού ἐπιζητεῖ νὰ μνηστευθῆ τὸν Θεόν, πράγμα πού φαίνεται ἀδύνατον. Διὰ τοῦτο καί ἐκείνοι, πού πενθοῦν ἀπὸ τὸν ὀρθινὸν πόθον, τὸν ὁποῖον αἰσθάνονται πρὸς τὸν καθαρῶτατον Νυμφίον, ἐκφράζονται κατὰ τρόπον πού ἀρμόζει εἰς τὴν ψυχὴν, ἡ ὁποία ἐπιζητεῖ τὴν ἔνωσιν μὲ τὸν ἡγαπημένον τῆς. Καί κλαῖουσιν μὲ πόνον καὶ ὀλολύζουσιν συγχλονιστικῶς ζητοῦντες τὸν ἡγαπημένον, ὡς ἀπόντα, χωρὶς ἐλπίδα ὅτι θὰ ἔλθῃ. Ἐάν, λοιπόν, τοῦ πένθους ἡ ἀρχὴ εἶναι αὐτὴ, τὸ τέλος του ὅμως εἶναι ἡ τελεία ἔνωσις τῆς ψυχῆς εἰς νυμφικὴν ἀγνότητα μετὰ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἀποκαλέσας μέγα μυστήριον τὴν σαρκικὴν ἔνωσιν τῶν συζύγων εἰς μίαν σάρκα, εἶπεν ἐν συνεχείᾳ, «ἐγὼ δὲ τοῦτο λέγω εἰς Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν». (Ἐφεσ. ε', 32). Καί ὅπως, λοιπόν, ἐκείνοι εἶναι μία σὰρξ, οὕτω καί οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεόν, γίνονται ἐν πνεῦμα μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὅπως πάλιν εἶπεν ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἄλλου, ὅτι «ὁ κολλῶμενος τῷ Κυρίῳ ἐν πνευμᾷ ἔστι». (Α' Κορ. ς', 17).

Ποῦ εἶναι τώρα οἱ ὑποστηρίζοντες, ὅτι ἡ χάρις, πού ἐνοικεῖ εἰς τοὺς Ἁγίους τοῦ Θεοῦ, εἶναι κτιστὴ καὶ ὄχι ἄκτιστος, ἐνεργούσα ἄμεσον μετὰ τοῦ Θεοῦ ἔνωσιν; Ἄς μάθουν, ὅτι βλασφημοῦν εἰς αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ ἐνοῦται, μεταδιδόμενον, μετὰ τῶν ἀξίων. (Ἐνταῦθα ὁ Ἅγιος Γρηγόριος, ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς διδασκαλίας του, περὶ πραγματικῆς μυστικῆς ἐνώσεως τοῦ Θεοῦ μετὰ τῆς ψυχῆς, ἀνεμνήσθη τῶν πολεμησάντων τὴν πνευματικὴν αὐτὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας).

Ἡμεῖς ὅμως ἄς χρησιμοποιήσωμεν, σχετικῶς πρὸς τὸ πένθος, καὶ ἄλλο ἐκφραστικώτερον παράδειγμα. Ἡ μὲν ἀρχὴ τοῦ πένθους ὁμοιάζει μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ τὸν πενθοῦντα πληροῖ κατηφείας καὶ τὸν ὁδηγεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τοὺς λόγους τοῦ ἀσώτου υἱοῦ: «Πάτερ, ἡμάρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου». Τὸ δὲ τέλος τοῦ πένθους, πάλιν, ὁμοιάζει μὲ τὴν προὑπάντησιν καὶ τὸν ἐναγκαλισμὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Καί μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ἐναγκαλισμὸν τῆς πατρικῆς ἀγάπης εὐρεθεὶς ὁ υἱός, ἀπὸ τὴν υπερβάλλουσαν χαρὰν καὶ τὴν ἐπανάκτησιν, διὰ τῆς μετανοίας, τῆς συγγενοῦς οἰκειότητος, ἐφιλείτο ὑπὸ τοῦ Πατρός καὶ ἀντεφίλει τὸν Πατέρα. Καὶ ἀφ' οὗ συνεισηλθεν εἰς τὸν οἶκον, συνέτρωγε μετὰ τοῦ Πατρός, συναπολαύων τῆς οὐρανοῦ εὐφροσύνης.

Ἄλλὰ ἐλάτε ὅλοι ἡμεῖς, διὰ τῆς μακαριστῆς πτωχείας νὰ προσπέσωμεν καὶ νὰ κλαύσωμεν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν, ὅπως ἀπαλείψωμεν τὰς προηγούμενας ἁμαρτίας μας καὶ καταστήσωμεν ἑαυτοὺς, διὰ τοῦ πένθους, ἀκινήτους πρὸς τὴν κακίαν. Γενόμενοι δὲ σκευὴ τοῦ Παρακλήτου, νὰ παρακαλούμεθα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ νὰ ἀναπέμπωμεν δόξαν εἰς Αὐτό, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ καὶ τῷ μονογενεῖ Υἱῷ, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΤΟΥ ΕΡΗΜΙΤΟΥ

«Περὶ τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι»

ρμα' Ὁ φόβος τῆς κολάσεως καὶ ὁ ἔρωσ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, παρέχουν εἰς τὴν ψυχὴν δύναμιν ὑπομονῆς τῶν θλιβερῶν. Καὶ αὐτὸ δὲν ἐπιτυγχάνεται ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην ἰκανότητα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ποῦ γνωρίζει τὰ βάθη τῆς καρδίας μας.

ρμβ' Ἐκεῖνος ποῦ πιστεύει εἰς τὴν μέλλουσαν μακαριότητα καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν, ἀπέχει ἀπὸ τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰδίαν αἴσθησιν τῆς πίστεως. Ἐκεῖνος δὲ ποῦ ἀπιστεῖ εἰς τὰ μέλλοντα βυθίζεται εἰς τὴν φιληδονίαν καὶ ἡ καρδία του σκληρύνεται.

ρμγ' Μὴ ἀπορήσης, πῶς εἶναι δυνατόν ὁ πτωχὸς νὰ ἡδυπαθῇ, στερούμενος τῶν μέσων. Διότι δύναται κανεὶς διὰ τῶν διαλογισμῶν καὶ τῆς φαντασίας νὰ ἡδυπαθῇ ἀθλιώτερα ἀπὸ τὸν ἐν τῇ πράξει ἡδυπαθούντα.

ρμδ' Ἄλλο εἶναι ἡ γνῶσις τῶν πραγμάτων καὶ ἄλλο ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἀληθείας. Ὅσον διαφέρει ὁ ἥλιος ἀπὸ τὴν σελήνην, τόσον εἶναι ὠφελιμωτέρα ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἀληθείας ἀπὸ τὴν γνῶσιν τῶν πραγμάτων. Ἡ γνῶσις τῶν πραγμάτων ἀποκαλύπτεται σταδιακῶς κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ δὲ ἐπίγνωσις τῆς ἀληθείας, κατορθοῦται κατ' ἀναλογίαν μετὰ τὴν ἐλπίδα ποῦ ἔχει τις εἰς τὸν Χριστόν.

ρμε' Ἐὰν θέλῃς νὰ σωθῆς καὶ νὰ φθάσῃς εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἀγωνίζου πάντοτε νὰ ὑπερβαίνῃς τὰ αἰσθητὰ πράγματα καὶ νὰ ἐνώνεσαι μετὰ τὸν Θεὸν διὰ σταθερᾶς ἐλπίδος. Διότι ὅταν ἀπομακρύνεσαι ἀπὸ τὴν πρὸς Χριστὸν ἐλπίδα, θὰ συναντήσῃς τὰς «ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ σκότους» αἱ ὁποῖοι θὰ σὲ πολεμήσουν διὰ τῶν λογισμῶν. Ἐνῶ ἔχων τὴν ἐλπίδα σου εἰς τὸν Χριστόν, θὰ νικᾷς τοὺς δαίμονας, διὰ προσευχῆς καὶ θὰ λάβῃς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία θὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ τὴν μέλλουσαν ὀργήν.

ρμζ' Ἐκεῖνος ποῦ ἐννοεῖ τὸ βάθος τοῦ μυστικοῦ λόγου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅτι ἡ πάλη ἡμῶν εἶναι «πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας τοῦ σκότους», (Ἐφεσ. ζ', 12) θὰ ἐννόησῃ τὴν σημασίαν τῆς παραβολῆς τοῦ Κυρίου, περὶ τῆς ἀδικουμένης χήρας, (Λουκ. ιη', 1 - 8) ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ προσευχώμεθα καὶ νὰ μὴ ῥαθυμῶμεν εἰς τὰς προσευχάς.

ρμη' Ὁ μωσαϊκὸς νόμος διατάσσει νὰ ἐργαζώμεθα ἐξ ἡμέρας, τὴν δὲ ἐβδόμην νὰ σχολάζωμεν. Καὶ αὐτὸς ἦτο τύπος τῆς Π. Διαθήκης. Διότι τὸ ἔργον τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ δι' ὕλικῶν πραγμάτων ἀγαθοεργία. Ἡ δὲ σχολὴ τῆς ψυχῆς καὶ παύσις τῶν ἔργων, εἶναι τὸ νὰ πωλήσῃ πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ νὰ τὰ διαμοιράσῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. (Ματθ. ιη', 21) Καὶ ἀφοῦ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰς μερίμνας καὶ γίνῃ ἀκτήμων, τότε ἐπιδίδεται εἰς τὴν νοερὰν προσευχήν.

Εἰς αὐτὴν, λοιπόν, τὴν παύσιν τῶν ἔργων καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, μᾶς προτρέπει με θερμότητα νὰ φθάσωμεν, λέγων· «σπουδάσωμεν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν». (Ἐβρ. δ', 11). (Συνεχίζεται)

ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΟΤΙ ΗΔΗ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΘΑ πρὸ κλασσικοῦ τύπου σχίσματος εἰς τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, ὅπερ διαρκῶς εὐρύνεται καὶ τείνει νὰ παγιωθῆ, μόλις χρειάζεται νὰ λεχθῆ. Καὶ τὰ μὲν αἷτια εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστά. Ὅ,τι ὅμως ἀντιλέγεται καὶ ἀμφισβητεῖται παρ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, εἶναι ἡ Κανονικότης τῶν ἑκατέρωθεν πράξεων, τῶν τε Συνόδων καὶ τῶν ἀποφάσεων καθαιρέσεως. Περὶ τὸ κέντρον, λοιπόν, αὐτὸ ἔχει ἀναπτυχθῆ σημαντικὴ ἐπιχειρηματολογία, μὲ βάσιν πάντοτε τοὺς Ἱ. Κανόνας, παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἀντιτοξευμένων μερῶν, ἐνῶ παραλλήλως τὸ σχίσμα ἀκολουθεῖ τὴν μοιραίαν του πορείαν εὐρυνόμενον καὶ διὰ τοῦ χρόνου στερεούμενον. Ποία παράταξις ἐκ τῶν δύο εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς ἀληθείας; Βάσει τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῆς καθολικῆς συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἐκφράζουν, ἀναμφιβόλως ὁ Μακάριος εἶναι κατεγνωσμένος. Ἡ περίπτωσις του εἶναι μοναδικὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλο ἐθνάρχης ὑπὸ δουλείαν καὶ ἄλλο ἄρχων ἐν ἐλευθέρῳ πολιτεύματι καὶ μάλιστα δημοκρατικῶ, ὅπου τὰ ἄλλως ἐν ἐνότητι τέκνα τοῦ ἄλλως ἀρχιεπισκόπου διασπῶνται εἰς ομάδας κομματικὰς. Λοιπόν, ἀπὸ τε Κανονικῆς ἀπόψεως, ἱστορικῆς καὶ καθολικῆς συνειδήσεως, εἶναι ἀπόβλητος πᾶσα μορφή παποκαϊσαρισμοῦ καὶ καταδικαστέος ὁ ἀντιποιοῦμενος τοῦτον.

Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως τῆς διαπιστώσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ σημείου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Ἱ. Κανόνων, παρεμβάλλεται ἡ Ἐκκλησία, τὸ σῶμα τῶν Ἐπισκόπων, ὅπερ ἐφαρμόζει τοὺς Ἱ. Κανόνας. Καὶ ἐντεῦθεν ἀνακύπτει τὸ κυρίως Ἱεροκανονικὸν πρόβλημα, ἢ μᾶλλον ἐκκλησιολογικόν.

Διότι, ὅσον καὶ ἂν δὲν πάσχη ἡ τριμελὴς Σύνοδος διὰ τὸ λίαν ὀλιγάριθμον αὐτῆς· ὅσον καὶ ἂν τὸ κύρος τῶν Συνοδικῶν ἀποφάσεων δὲν ἐπιηρεάζεται ἀπὸ τὸ προσωπικὸν κύρος τῶν Συνοδικῶν μελῶν· ὅσον καὶ ἂν αἱ ἀποφάσεις παραμένουν ἀδιάβλητοι, ἐκ τοῦ ἐνδεχομένου ἐπιηρεασμοῦ τῶν Συνοδικῶν ὑπὸ πολιτικῶν ῥευμάτων· πάλιν ἀπομένει εἰς ἰσχυρὸς λόγος, διὰ νὰ καταστήσῃ ἀμφισβητούμενην, ἂν ὄχι ἀνίσχυρον, τὴν καταδίκην εἰς καθάρσεις τοῦ Μακαρίου. Καὶ αὐτὸς εἶναι, ἢ ἐν τῷ συνόλῳ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἢ τις ἠνέχθη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνέχεται κατ' οἰκονομίαν(;) τὴν προδήλως ἀντικανονικὴν ἀσκήσιν καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου.

Βεβαίως, ἡ τοιαύτη στάσις τῶν ἀγίων Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐμπνεομένη ἐκ διαφόρων πιθανῶς λόγων, δὲν μᾶς εὐρίσκει συμφύτους. Ἰσως οὕτω νὰ ἐκφράζεται τὸ μέτρον συμβιβασμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν μετὰ τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἐλάττωσις τῆς διακρίσεως τῶν μεταξὺ κληρικοῦ καὶ αἰωνίου, μεταξὺ θείων καὶ ἀνθρωπίνων. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ

πρᾶγμα, τὸ γεγονός ὅτι τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν τῷ συνόλῳ της ἀπόκειται τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς τοῦ χρόνου πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ὧν θούλεται λύσεων, ἐκ συνδυασμοῦ Ἱ. Κανόνων καὶ Οἰκονομίας, πᾶσα ἐνέργεια Τοπικῆς Συνόδου (καὶ μάλιστα τριμελοῦς) δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἄτρωτος, ὅταν συμβαίη νὰ προσκρούη εἰς αὐτάς. Ἐπομένως, ὅταν ὅλαι αἱ Τοπικαὶ Ἐκκλησίαι δίδουν «δεξιὰς κοινωνίας» (Γαλ. 6', 9) τῷ Μακαρίῳ, παρὰ τὴν ἀπόφασιν καθαιρέσεώς του ὑπὸ τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν, διὰ θέμα τάξεως καὶ διοικήσεως, ποῖον κῦρος δύναται νὰ ἔχη ἢ καθαιρέσεις, ἂν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψει τὸ γεγονός, ὅτι τὸ μείζον τμήμα κλήρου καὶ λαοῦ ἀκολουθεῖ, ἂν ὄχι τὸν ποιμένα τοῦλάχιστον τὸν πρόεδρον τῆς δημοκρατίας ἢ καὶ ἀμφοτέρους;

Ἄλλ' οἱ λόγοι ποῦ ἐξασθενοῦν τὴν πρᾶξιν τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν, οὐδέποτε δύναται καὶ νὰ στραφοῦν ἐναντίον των, ἐπὶ καθαιρέσει τῆς ἰσχύος τῶν Ἱ. Κανόνων. Ἡ σιωπὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἐναντι τοῦ Μακαρίου, ἀδύνατον νὰ μεταβληθῇ εἰς φωνὴν Συνόδου, καταδικάζουσαν τοὺς τρεῖς. Διὸ καὶ ἡ παρέμβασις τῆς αὐτοαποκληθείσης Μείζονος καὶ Ὑπερτελοῦς Συνόδου, τὸ σκεπτικὸν της, οἱ ἐπιστρατευθέντες Ἱ. Κανόνες καὶ αἱ ἀποφάσεις της, ἀποδεικνύονται ἐντελῶς ξένοι πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας. Οὐδέποτε ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ἀποδεχθῇ τὴν παρωδίαν αὐτὴν ὡς Σύνοδον καὶ τὰς καθαιρέσεις εἰς θάρος τῶν μελῶν τῆς ἐλάχιστος Συνόδου τῆς Κύπρου.

Καὶ ὁ μὲν Μακάριος παγιδευθεὶς ἀπὸ τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν, ἐφ' οὗ λόγου ἐστηρίχθη ἢ καθαιρέσις του ὑπὸ τῶν τριῶν, καὶ ζητῶν διέξοδον, ἐπεκαλέσθη τὰ γείτονα Πατριαρχεῖα εἰς βοήθειάν του. Αὐτὰ δὲ ἀντὶ νὰ ἐξαρθοῦν εἰς ἐπίπεδα Ἐκκλησίας Χριστοῦ, ἢ ὁποῖα «οὐ βλέπει εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου», συνετάχθησαν μὲ τὸν αἰγλήεντα πρόεδρον τῆς δημοκρατίας. Καὶ ἀντὶ νὰ κατισχύσουν οἱ Ἱ. Κανόνες, αὐτὴ ἢ καθολικὴ συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ φέρουν τὴν εἰρήνην εἰς τὴν σπαρασσομένην ἐκ τοῦ σχίσματος Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, ἀνέτρεψαν Ἱ. Κανόνας, ἐδικαίωσαν τὸν ἤδη ἰσχυρότατον κοσμικῶς Μακάριον, διεκήρυξαν τὸ σύμφωνον Θεοῦ καὶ Καίσαρος, ἠῦρνον τὸ σχίσμα μὲ ἀποτέλεσμα ὁ λαὸς νὰ σπαράσσεται καὶ νὰ συνεχεται ἐν ἀπορίᾳ, ὡς πρὸς ποῖαν πλευρὰν εὐρίσκεται ἡ σωτηρία του.

Καὶ τώρα; Ὑπάρχει διέξοδος, ὑπάρχει λύσις αὐτῆς τῆς περιπλοκῆς; Καθ' ἡμᾶς μία λύσις ὑπάρχει, προκύπτουσα ἀπὸ αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν καὶ τῆς αὐτοαποκληθείσης Μείζονος, μὴ οὔσης ὁμως, ἀπὸ ὅλας τὰς συναρτήσεις τοῦ ὅλου προβλήματος τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτὴ συμπυκνοῦται εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Οἴκ. Πατριάρχου Δημητρίου «νὰ καταλλαγῶν»!

Ἄλλὰ ἡ λύσις αὐτή, ἡ μόνη, ἴσως, ἀπομένουσα καὶ διασώζουσα τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ ἓν ὄχι ἀνυπέρβλητον σχίσμα, δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ ἀφ' ἑαυτῆς. Χρειάζονται ὠρισμένοι προϋποθέσεις. Καὶ αὐταὶ εἶναι· α) Ὁ Μακάριος σταθμίζων τὰς εὐθύναις τοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ σχίσμα μὲ τὰς τρομερὰς συνεπείαις τοῦ αἰρόμενος εἰς τὸ ὕψος τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ τοῦ ἀξιώματος, ὡς ποιμένος ἀθανάτων ψυχῶν ἀναλαμβάνων τὴν πνευματικὴν τοῦ ἀποστολῆν ὡς ἡγέτου ὄχι μερίδων, ἀλλ' ὀλοκλήρου τοῦ Ὁρθοδόξου Κυπριακοῦ λαοῦ, μακρὰν πάσης ἀναμίξεως εἰς τὴν πολιτικὴν, δέον νὰ προετοιμάσῃ τὴν παράδοσιν ἐντὸς τακτοῦ χρόνου τῆς κοσμικῆς προεδρίας. Ὅσον ταχύτερον γίνῃ τοῦτο, τόσον ὀλιγώτερον κακὸν καὶ εὐκολωτέρα ἡ ἀποκατάστασις τῆς εἰρήνης.

Ἐκ τοῦ ἄλλου οἱ τρεῖς σεβασμιώτατοι Μητροπολίται, οἱ ἐκ τῶν ὑστέρων ἰδόντες τὴν ἀπρόβλεπτον ἔκθασιν τῆς ἐνεργείας τῶν ἐξ ἐλατηρίων ἀγαθῶν, δέον ὅπως προκρίνουν τὴν εἰρήνην, τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ ἐν θλίψει καὶ μάχαις ἀδελφοκτόνοις διατελοῦντος ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὴν ἄκαιρον ἐφαρμογὴν τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ θελήσουν νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐπάνοδον τῆς φυγαδευθείσης ἐν Χριστῷ ἐνότητος. Ἀμφότεραι αἱ πλευραὶ παραμένουν ἀκάλυπτοι καὶ τρωταί. Καὶ οὔτε τὸν Μακάριον σώζει ἡ τόσον ξένη πρὸς τὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας «Μείζων καὶ Ὑπερτελής», ὡς καὶ ἡ οὐχὶ θαρύνουσα ὀρθοδόξως εὐμενῆς σιωπὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας· ἀλλ' οὔτε τοὺς τρεῖς Μητροπολίτας σώζει ἡ ἐπίκλησις τῶν Ἱ. Κανόνων, δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν, ὅταν μάλιστα ἐφθάσαμεν εἰς σημεῖον, ὥστε οἱ μὲν Ἱ. Κανόνες νὰ ἐφαρμόζονται κατ' Οἰκονομίαν, ἡ δὲ Οἰκονομία νὰ ἐφαρμόζεται κατὰ κανόνα!

Ἡ εὐθύνη τῆς καταλλαγῆς θαρύνει τὴν Ἑλλαδικὴν Ἐκκλησίαν ἀν μὴ καὶ τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Χωρὶς ἀναβολὴν πρέπει νὰ ἀναληφθοῦν πρωτοβουλία διὰ τὴν εἰρήνευσιν τῆς ταραττομένης Ἐκκλησίας. Χωρὶς ἀκρότητας, ἀλλὰ μὲ ρεαλισμὸν καὶ ἀντικειμενικότητα. Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ποῦ κατευθύνει τὴν Ἐκκλησίαν, δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγὰς καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας ἐν Κύπρῳ. Ὅπου οἱ Ἱ. Κανόνες δημιουργοῦν δυσχερείαις, νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ Οἰκονομία. Πλὴν «οἰκονομητέον ἔνθα οὐ παρανομητέον». Ἐπὶ θεμάτων τοιαύτης φύσεως ἡ Ἐκκλησία ἔχει εὐρυτάτην ἐλευθερίαν, λήγουσαν ἐκεῖ ὅπου ἀρχεται ἡ ἀνευ ἀποχρῶντος λόγου ἀναστολή τῆς ἰσχύος τῶν Κανόνων. Ἡ Ἐκκλ. ἱστορία ἀποτελεῖ πηγὴν διδαγμάτων.

Ταῦτα ἐκ πολλοῦ πόνου εἰσηγούμεθα μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐκφράζομεν τὸν πόθον καὶ τὸν πόνον τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ μας καὶ ἡμῶν τῶν ταπεινῶν Μοναχῶν, ἀδιαλείπτως προσευχομένων ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

θ. μ. δ.

“ΤΕΧΝΗ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ,,

Ἡ ἐπιχειρηματολογία τῶν Πατέρων περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγαμίας καὶ αἰ
πηγαὶ αὐτῆς

Θ. Ν. Ζήση, Θεσσαλονίκη 1973

Ὁ ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τῆς ἔδρας τῆς Πατρολογίας κ. Θ. Ζήσης, διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἔργου του, ὕπερ ἐξέδωσε τὸ Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, προσέφερε πολύτιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου συνίσταται εἰς τὴν ἀπερίτμητον ἀπόδοσιν τῆς Πατερικῆς ἐμπειρίας εἰς τὸ μέγα θέμα τῆς Παρθενίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἦδη ἡ ὀρθή τοποθέτησίς του, ἐναντι τοῦ προβλήματος Παρθενία — Γάμος, ἐκ προσομιῶν τοῦ ἐξησφάλισε μίαν ὁμολογουμένως Πατερικὴν ἔρασιν καὶ ἐπεξεργασίαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχωμεν ἀνάγλυφον τὸν «νοῦν» τῶν Ἀγίων Πατέρων, αὐτὴν τὴν καθολικὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας ἐνσωματωμένην εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν ἔργον.

Ὁ σ. παρεκινήθη εἰς τὴν συγγραφὴν περὶ τῆς Παρθενίας ἐκ τῶν ὑφισταμένων παρανοήσεων τῆς ἐποχῆς μας, ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν αὐτῆς. «Οἱ νέοι καὶ αἱ νεανίδες, γράφει, οἱ ὁποῖοι κατορθῶνουν κατὰ ἕνα ριζικὸν καὶ γενναῖον τρόπον, ἐντὸς ἐνὸς ὕλοφρονος ἐν πολλοῖς ἀνθρωπίνου περιβάλλοντος, νὰ ἀρθοῦν ὑπεράνω τοῦ ὕλικου κόσμου καὶ νὰ πετάξουν πρὸς τὰ ὕψη τῆς θεότητος, ἀντιμετωπίζονται ὡς ταλαίπωρα ὄντα, καταδικασμένα εἰς μίαν τραχεῖαν καὶ ἀκαρπον ζωὴν...».

Πράγματι, διὰ τῆς προσαγωγῆς τῆς πλουσιωτάτης Πατερικῆς Γραμματείας καὶ τῇ δοθηθεῖα ἐκτεταμένης βιβλιογραφίας, διαλύονται αἱ παρανοήσεις, ὁ παρθενικὸς βίος ἀποκαθίσταται εἰς τὰς πραγματικὰς του διαστάσεις, ὁ ἔγγαμος βίος ἐμμέσως ἀξιολογεῖται καὶ οὕτω τοποθετοῦνται, ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἀπηλλαγμένοι τῶν προσθέτων ἐξ ἀδυναμιῶν ἐρμηνειῶν.

Παρατρέχοντες τὴν ψηλαφητὴν ἀνὰ πᾶσαν σελίδα ἐπιστημονικὴν μεθόδου τῆς ὅλης ἐργασίας τοῦ κ. Ζήση, διὰ τῆς ὁποίας καθιστᾶ τὸ βιβλίον ἐντελῶς Πατερικόν, τοῦ συγγραφέως ἐκουσίως ἐξασφαλιζομένου ἐντὸς τοῦ πελάγους τῆς ἀγιοπνευματικῆς φοβίας, ἰστάμεθα εἰς τὰς ἀμέσως ἀπορροεῦσας συνεπειὰς του εἰς τὴν ἐποχὴν μας.

Πράγματι! Ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ πονηρῷ κειμένου Κόσμου, δὲν ἔμεινεν ἀνεπηρέαστος καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο. Ἐπόμενον ἦτο νὰ διαφθαροῦν καὶ τὰ κριτήρια τῶν πολλῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ Θεολόγων. Καὶ οὕτως ἡ περὶ Παρθενίας καὶ Γάμου διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐμφανίζεται πρακτικῶς καὶ θεωρητικῶς παραμορφωμένη, ὑπηρετοῦσα τὴν ἀνθρωπίνην ἐμπάθειαν.

Ἄλλοι πάλιν Θεολόγοι ἐπηρεασθέντες ἀπὸ τὰς ἐστερημένας θείων ἐμπειριῶν φιλοσοφικὰς ἀπόψεις τοῦ Μπερντιάγιεφ καὶ οἱ ἴδιοι γυμνοὶ πνευματικῆς αἰσθήσεως, κατηγοροῦσαν τὴν Ἐκκλησίαν, ὅτι παρεθεώρησε τὸ στοιχεῖον τῆς ἀγάπης

ἐντὸς τοῦ Γάμου! Διὸ καὶ οἱ τολμηρότεροι εἰσήγαγον τὸν ἔρωτα εἰς ἀναπλήρωσιν (!) ποῦ εἰς τὸ θάθος δὲν εἶναι εἰμὴ τὸ πάθος τῆς φιληδονίας, ἐξωραϊσμένον διὰ λόγων, βεβαίως.

Ἐχοντες λοιπόν, ὑπ' ὄφει τὴν ὑπάρχουσαν σύγχυσιν εἰς τὰ θέματα Παρθενία — Γάμος, ἐξ ἀφορμῆς προφανῶς τῆς πνευματικῆς πτώσεως, θεωροῦμεν τὸ βιβλίον τοῦ κ. ὑψηγοῦ ὡς γνησίαν φωνὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἣ ὁποῖα καλεῖ Θεολόγους καὶ ἀθεολογήτους νὰ τὴν ἀκούσωμεν, διὰ νὰ μὴ διαστρέφωμεν τὰς εὐθείας ὁδοὺς τοῦ Κυρίου.

Εἰς τὸ σημεῖωμα τοῦτο, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀντιπαρέλθωμεν μίαν ἐκτεταμένην παρανόησιν τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου. «Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται», ἀναφερόμενον εἰς τὴν παρθενικὴν ζωὴν.

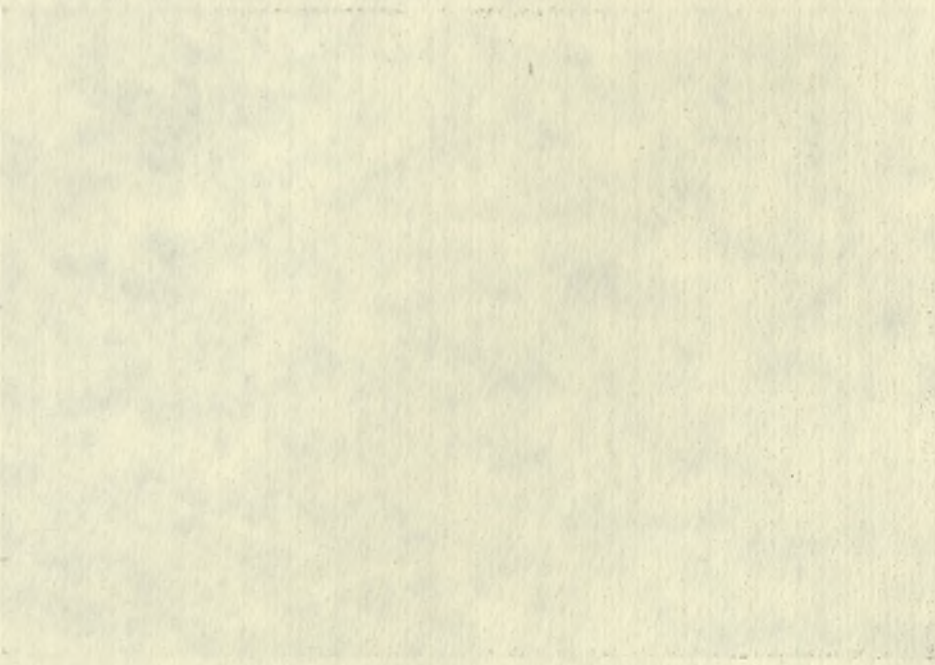
Ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, λέγει ὅτι, «δὲν ἐδόθη τὸ παρθενεύειν εἰς ὄρισμένους, ὡς εἰδικὸν χάρισμα, διότι δὲν θὰ ὑπέσχετο εἰς αὐτοὺς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὡς ἔπαθλον, ἐφ' ὅσον θὰ ἦτο χάρισμα. Ἀλλὰ ὁ Κύριος εἶπε τὸν λόγον αὐτόν, διὰ νὰ δεῖξῃ πρῶτον, ὅτι εἰς τὸν ὑπερφυσικὸν αὐτὸν ἀγῶνα εἶναι ἀπαραίτητος ἡ θεία βοήθεια. Δεύτερον, ὅτι τὸ παρθενεύειν δὲν ἀποτελεῖ ὑποχρεωτικὸν θεσμὸν, ἀλλὰ οὐράνιον συμβουλὴν, χάριν ὑψηλοτέρας ζωῆς. Καὶ τρίτον, ὅτι ἡ χάρις τῆς Παρθενίας δίδεται εἰς τοὺς ὑπερβάντας τὴν παχυλὴν ἀκράτειαν, εἰς τοὺς ἐπικαλουμένους τὴν θείαν συμμαχίαν καὶ φυλάσσοντας τὸν θησαυρὸν τῆς παρθενίας διὰ νηστειῶν καὶ ἀγρυπνιῶν καὶ μὴ παραδίδοντας ἑαυτοὺς εἰς τὸ θηρίον — σάρκα διὰ ραθυμίας καὶ τρυφῆς.

Ἐὰν κατὰ προορισμὸν ἐκ τῶν προτέρων ἐδόθη ἡ παρθενία, τότε ἡ ἀμοιβὴ δὲν ἔχει θέσιν. Δὲν ἐδόθη κατὰ χάριν, ἀλλὰ «δέδοται» εἰς τοὺς θέλοντας νὰ λάβουν. Διότι «εἰς ἐκείνους ποῦ δὲν θέλουν, οὐδεὶς δίδει».

Συγχαίρομεν τὸν καλὸν κ. Θ. Ζήσην, διὰ τὴν σπουδαίαν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν του κατὰ τὴν ὁποίαν συνείργησεν ἡ συνείδησις τοῦ Ὁρθοδόξου τέκνου τῆς Ἐκκλησίας, ἐκφράσαντος τὴν καθολικὴν συνείδησίν της. Καὶ πᾶσα ἐπιστημονικὴ προσπάθεια, χωριζομένη τῆς καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας, ἀποβαίνει ἀλλοτρία καὶ ἄρα ματαία, ἂν μὴ ἐπιζημία.

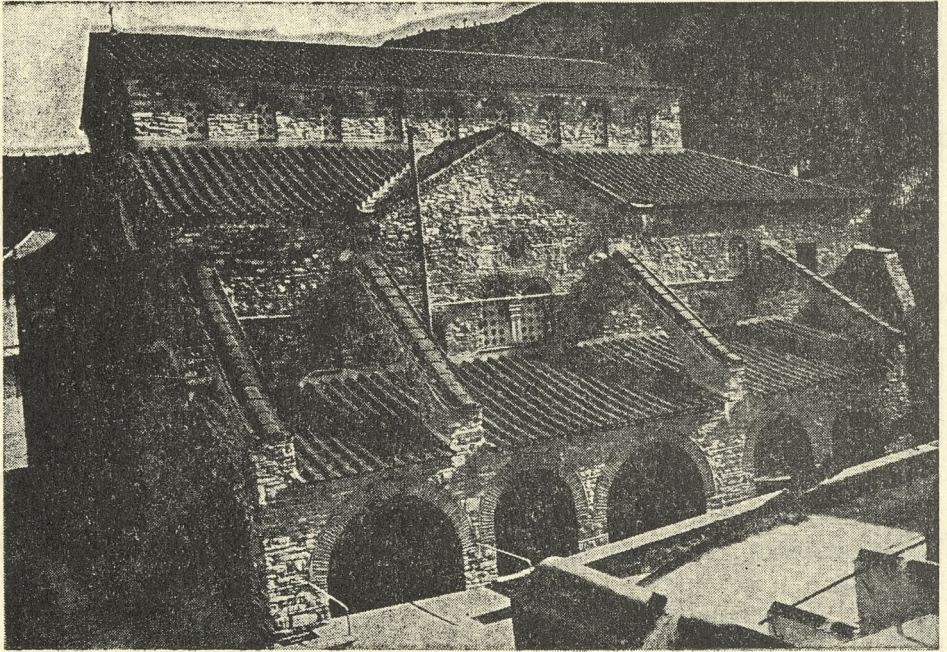
θ.μ.δ.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ
ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

Είς τὸ ὀπισθόφυλλον εἰκονίζεται τὸ Πρωτᾶτον Ἁγ. Ὁρους

ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ

ΑΠΟΡΡΙΤΚΟΝ

ΤΕΡΠΟΛΙΚΟΝ

ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΣΤΑΣΗΣ

ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΣΤΑΣΗΣ

18-19

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΑΙ
ΑΡΧΙΒΕΙΟ